

La

PETRAS VAIČIŪNAS

NUODĖMINGAS
ANGELAS

„VAIRO“ B-VĖS LEIDINYS

PETRAS VAIČIŪNAS

NUODĖMINGAS ANGELAS

Penkių veiksmų drama

Handwritten signature: H. Čiurlionis.

1927

„VAIRO“ B-VĖS LEIDINYS
K A U N A S

1927

Be autoriaus leidimo vaicinti draudzjama.

392
A 927
LTSR Valstybinė
RESPUBLIKINĖ
BIBLIOTEKA

L 139403

Svyturio B-vės spaustuvė Kaune, Miško 11.

VEIKĖJAI.

Arnas Raimundas, skulptorius.

Dalia, jo žmona.

Gandas, kompozitorius.

Gauras, turtuolis.

Gaurienė, jo žmona.

Kun. Robertas, bažnyčios rektorius.

Beatrisa, Vienuolių mokyklos auklėtinė.

Chichi, exkunigas.

Ponia, „Džiaugsmo Valandos“ namų šeimininkė.

Kelnierius.

1 vyras } Policijos agentai.

2 vyras }

Dvi moterys, šokėjos.

*Pirmas veiksmas „Džiaugsmo Valandos“ namuose
antras ir trečias — skulptoriaus bute, ketvirtas —
tuose pattuose „Džiaugsmo Valandos“ namuose ir
penktas — vėl pas skulptorių.*

PIRMAS VEIKSMAS.

Klubo salė. Ant stalo stovi vyno bonka ir dvi taurės. Atsidarius uždangai valandėlę girdėti muzika ir šiaipjau restorano triukšmas.

1.

DALIA (*susirūpinusi, prislėgta stovi ir kažkur žiūri į vieną tašką*).

GAURAS (*vieną antrą syk švilgteri į ją*)

Man nusibodo laukti. Ką čia tamsta, kaip pakasynose!

DALIA (*sudreba ir paskum prieina prie jo artiau*)

Nel Nel! Apsaugok mane Dieve! Niekados iš manęs to nesulauksit! (*Nueina į šalį.*)

GAURAS

Che che... (*Išgeria vyno.*) Tamstos užsispyrimas mane erzina.

DALIA

Aš žiūriu į tamstą ir galvoju: kas tamsta esi?

GAURAS

Kas aš esu?

DALIA

Taip!

GAURAS

Vyras.

DALIA

Ir daugiau niekas?

GAURAS

O ko ponia dar norėtum iš manęs?

DALIA

Kad pirmiausia būtum žmogus.

GAURAS

Žmogus? Labai maža ponia reikalauji. Che che. Kiekvienas lepšė žmogus. Bet vyrų, tikrų vyrų nedaug kas gali būti. Ponia iš patyrimo turėtum tai žinoti.

DALIA

Net ir žeisti mane drįsti čionai užsidaręs?!

GAURAS

Atsiprašau. Ir nemanau. Aš tai pasakiau turėdamas galvoj tomtos pirmąjį mylimąjį. Jeigu jis būtų buvęs tikras vyras, tamsta nebūtum jo pametusi.

DALIA

Aš jo negalėjau pamesti, nes aš niekuomet jo neturėjau. Jis manyje mylėjo ne mane, bet savo svajonę. Kalbėdamas man meilės žodžius jis už mano pečių gyveno su kitomis moterimis. Tamsta pats labai gerai tai žinai.

GAURAS

Taip, taip. Gražios moterys visuomet teisybę sako... Tik ne tiems, kurie jas myli. Tai jų—laimė ir nelaimė.

DALIA

Taip — tai mūsų laimė ir nelaimė, nes jūs iš mūsų to reikalaujate.

GAURAS

Che che. Na, matai. Tamsta pati pripažįsti. Ir nėra čia ko rūstauti.

DALIA

Ką? Rūstauti?

GAURAS

Jeigu tamsta pati pasakytum savo vyrui, kad anksčiau lepinai ant savo krūtinės kitą vyriškį, aš ne tik tamstą palikčiau ramybėj, bet, gal būt, net nedrįsčiau ir žvilgterėti į tamstos skaisčias akis, gerbčiau tamstą.

DALIA

O dabar? Dabar tamsta net ir negerbi manęs?

GAURAS

Atsiprašau. Aš, gal būt, per žiauriai išsireiškiau.

DALIA

Ne, ne. Tamsta turi teisės taip su manim kalbėti. (*Griaudžiai.*) Taip... taip... turi...

GAURAS

Che che. Kam čia tuojau drama? Geriausia į viską realiai žiūrėti. Kiekvienoj žmogaus situacijoje plazda laimė ir nelaimė. Kam stumti nuo savęs pirmąją ir grimzti į antrąją? Juk dabartinė padėtis tamstai neatima laimės.

DALIA

Bet ar tamsta supranti, kad aš myliu savo vyrą kaip nė viena moteris gal pasauly?..

GAURAS

Na ir gali sau jį mylėti, kiek tik tamstai lenda. Aš, jeigu net ir norėčiau, vistiek negalėčiau tamstos širdžiai uždrausti ką nors mylėti. Bet žinant tamstos širdies pikantinę nuodėmę, nepasinaudoti ja ir... tamsta... Che che... Atsiprašau, tai jau ne mano būdai. Aš savo gyvenimą tvirtai laikau savo rankose kaip kuorį ir čiulpiu iš jo medų. O ponias man iš tikrųjų tartum medus...

DALIA

Viešpatie... Ir man... taip... drįsta... kalbėti?!

GAURAS

Atsiprašau. Koks reikalas, toki ir žodžiai. Nors ir ciniškai, bet atvirai. Kiekvienas turi savo privatumą bei būdų džiaugtis gyvenimu.

DALIA

Bet juk tamsta esi tikintis žmogus. Turi žmoną, vaikų.

GAURAS

Atsiprašau. Aš žmonos ir vaikų neskriaudžiu. Jie sotūs, gražiai apvilkti; kiekvienam jų banke guli padėti pinigai. O Dievas... Che che... Nemanau, kad jis rūstintųsi už tokias žmogaus silpnybes, kuriomis jis pats jį apdovanojo. (*Pauza.*) Antra vertus, mes su tamsta Dievo akyse vienokioj padėty esame.

DALIA

Vienokioj... (*Aitriai juokiasi.*) Nelyginant baltis ir vanagas... (*Skandžiai.*) Nejau tamsta nematai, kad aš kenčiu, esu savo meilės auka?

GAURAS

Juo geriau tamstai. Tamsta gali būti tikra, kad Dievas atleis tamstai visas senas nuodėmes. Ponia dar daugiau darai. Slėpdama nuo vyro savo romantingąją praeitį, darai jį laimingą. Na, o už tai, kad aš tyliau, ponias ir man laimės teiki. Vadinasi, kiekvienas mūsų turėtų būti savotiškai patenkintas ir laimingas. Ė, ką čia mes be reikalo filosofuojame! Geriau išgersime gero vyno, išjudinsime gyslose kraują... (*Nori ją apkabinti.*) Pabučiuok mane.

DALIA (*užsimoja jam duoti per veidą, bet, šiam pasitraukus, nepataiko.*)

GAURAS (*pagriebia jos ranką*)

Che... che... (*Bučiuoja jai ranką.*) Argi galima šitaip?

DALIA (*išsiveržia iš jo*)

Nuo šios dienos aš visuomet su tamsta taip elgsiuosi.

GAURAS

Nieko tuo nelaimėsi, nes aš kiekvieną kartą pagriebsiu tavo pakeltą prieš mane ranką ir visą ją išbučiuosiu... iki pat širdies... Man tai teikia neapsakomo džiaugsmo... Virpanti graži moteris mano glėby... (*Norė ją apkabinti.*)

DALIA

Atsitrauk! (*Atstumia jį.*) Pasakyk savo kompanijai, kad ji nebedrįstu man siuntinėti laiškų, nes aš čia pas tave daugiau niekados nebeateisiu!

GAURAS

Che che. Ateisi. Kiekvieną kartą ateisi, kai tik aš panorėsiu. Tu jau amžinai busi mano vergė.

DALIA

Ką? Aš tavo vergė?!

GAURAS

Taip. Nes aš esu tikras, kad tau nežteks jėgų kirsti tą šaką, ant kurios kabo tavo ir tavo vyro laimė.

DALIA

Pamatysim! Viskam yra ribos!

GAURAS

Aš viena žinau, kad kiekviena moteris savo silpnybe tik ir gyvena pasauly. Jūsų silpnybė — jūsų galybė. Bet kur reikia būti — drąsiam, narsiam, kupinam gaivališkos jėgos, ten jūsų kaip ir nėra.

DALIA

Na, pamatysim! Tamsta nežinai, ką mylinti moteris gali padaryti! Aš tamstai įrodysiu.

GAURAS (*išsiima brauningą*)

Prašau. Jeigu tamsta iš tikrųjų esi drąsi, imk ir vienu spustelėjimu atsikratyk manęs. (*Duoda jai brauningą.*)

DALIA

Ką? (*Traukiasi nuo jo, bet paskum vėl prieina.*)
Gera! (*Paėmusi brauningą atsitraukia nuo jo ir taiko.*)

GAURAS

Na, na! Spustelėk ir viskas bus baigta.

DALIA (*nuleidžia ranką*)

Ne. Aš negaliu.

GAURAS

Che che.

DALIA

Aš nenoriu būti žmogžudys.

GAURAS

Che che. (*Paima iš jos brauningą.*) Aš neapsirikau, sakydamas, kad tamstai neužteks drąsos.

DALIA

O, koks tamsta man biaurus! Kad sumanyčiau, rodosi, suėščiau tamsta savo akimis...

GAURAS (*žiūrindėja brauningo*)

Gi čia pasirodo nė vienos kulkos nesą, o aš jau buvau ėmęs drebėti. Che che...

DALIA

Budelis!

GAURAS

Ką tu pasakei?

DALIA

Niekšas!

GAURAS (*pakelti balsu*)

Ką? Gali visai mane vadinti, bet niekšu — nedrįsk! Aš tavęs nevaržau. Jeigu nenori su manim nieko bendra turėti, kiekvieną valandą gali padaryti išpažintį savo vyrui ir būti laisva.

DALIA

Užteks šiandie kankinti. Išleisk man!

GAURAS

Suspėsi. Naktis ilga. Vyrui užteks.

DALIA

As rėksiu. Šauksiu pagalbos.

GAURAS

Prašau. Reikia tik tamstai balsiau riktelėti ir čia gali tuojau įeiti tamstos nuskriaustas vyriškis.

DALIA

Ką? Koks mano nuskriaustas vyriškis?

GAURAS

Tamstos buvęs mylimasis. Tas jaunas svajotojas, rašęs meilės simfonijas. Jis jau čia kelintą dieną mūsų klube sėdi ir filosofuoja apie ideališką meilę.

DALIA

Ką tamsta sakai? Tiesa? Jis net čia atkeliavo?

GAURAS

Sako širdis jam neduodanti ramybės sėdėti vienoj vietoj. Kas bus, kai jis netikėtai sužinos tamstos adresą ir ateis aplankyti? Che che. A?

DALIA

Ne, ne! Tai negali būti!

GAURAS

Kaip tai negali būti, jeigu jau yra. Aš, žinoma, galiu tamstai padėti šioj nelaimėj.

DALIA

Kuriuo būdu?

GAURAS

Pavyzdžiui, aš tam kompozitoriui galiu duoti pinigų ir išsiųsti jį į Italiją rašyti operos „Moters širdis“.

DALIA

Padaryk, padaryk, tamsta, kad jis juo greičiau-
siai iš čia išvažiuotų. — Ach, Viešpatie mano...

GAURAS

Che che. Ačiū Dievui. Mes jau randame bendrą kalbą, daromės draugais.

DALIA

Mes draugai? — Nejau aš kalta, kad myliu ir noriu būti mylima...

GAURAS

Prašau nesirūpinti. Aš tamstos širdžiai padėsiu. Laimė niekam veltui nenusileidžia ant galvos. Che che. (*Glosto jai plaukus.*) Visa nelaimė, kad tamsta esi per daug angeliška, per daug šventa, ir tuo neduodi mano širdžiai ramybės. Aš, tartum alkanas žvėris, visuomet tavęs ištroškęs... (*Apkabina ją.*)

DALIA (*verždamosi iš jo*)

Pasigailėk, pasigailėk nors šiandie manęs...
Aš iš proto išėisiu...

(*Atsidaro duris ir įeina Chichi.*)

2.

CHICHI

Asperge me Domine! (*Nstabęs žiūri į Gaurą ir Dalią.*) Chi! Visai nesitikėjau.

GAURAS

Tamsta?

CHICHI (*Žemai lenkdamosis*)

Chi. Visoj savo esybėj. Taip sakant — omni-
potens et plenus potentiae... Homo sapiens!..

GAURAS

Kaip tamsta įėjai čia? Juk durys buvo už-
rakintos?

CHICHI

Chi. Užrakintos! Ogi šit! (*Rodo raktą.*) Man ji
mūsų ponia jau prieš keletą dienų įteikė. (*Rodo į
nusigrįžusią Dalį.*) Chi! Tamsta čia ne vienas...

GAURAS

Taip, ne vienas. Prašau išeiti. (*Palengvėlio stu-
mą į iš kambario.*)

CHICHI

Chi! Aš čia su počiu muziku vakarieniausiu. Gal
būt ir reverendisime su savo vlešnia..

GAURAS

Gera, gerai. Pažiūrėsime, bet dabar prašau
mus palikti.

CHICHI

Chi... Plena gratiae... Taip sakant — ave Marla...
(*Eina prie Dalios.*)

GAURAS

Taip sakant — kolei kas marš iš čia! Girdi
tamsta?

CHICHI

Chi! Ofenzyva? Aš nusileidžiu. (*Pasilenkia
ir išeina.*)

3.

GAURAS (*skubiai eina prie Dalios*)

Idiotas!

DALIA

Viešpatie... Kas bus, jeigu jis mane pažino?

GAURAS

Nebijok. Jis neprimato.

DALIA

Greičiau išleisk mane, o tai aš užtrokšiu čia.

GAURAS

Tu sakai, kad aš tave kankinu. Bet kas būtų, jeigu patektum to paukščio neguosna. Aš viską sveikai, normaliai, o tokį poną kaip šis bei kiti panašūs... Che che...

DALIA

Su ašaromis prašau, išleisk mane iš šito pragaro. Manęs vyras pasigęs. Aš išeidama pasakiau jam, kad greitai grįšiu. Girdi tamsta!

GAURAS

Nenumirs tamstos vyras. O kompozitoriaus nebijok. Aš taip padarysiu, kad jis būtinai turės iš čia išvažiuoti.

DALIA

Bet juo greičiausiai reikia tai padaryti. Aš dabar kiekvieną valandą drebėsiu. Jis toks nervingas. O Arnas... Jeigu jis sužinotų... Al..

GAURAS

Sakau — padarysiu tai ir padarysiu. Bet už tai ponia mane ir mano žmoną pakviesi į savo šeimyninės laimės sukaktuves.

DALIA

Palik man nors tą mūsų šventės vakarą. Juk tai balsus pasityčiojimas iš manęs, iš mano vyro, iš tamstos žmonos.

GAURAS

Jokio čia pasityčiojimo nėra. Tai paprastas gyvenimas. Nė viena puota be to neapsieina. Aš būtinai turiu su savo žmona būti tą vakarą pas tamstą. Mano toks noras — ir baigtas dalykas!

(Kažkas beldziasi durysna.)

DALIA (*išsigandusi*)

Vėl kažkas eina. Išleisk mane, del Dievo, išleisk manel

GAURAS (*beldžiančiam*)

Tuojau, tuojau! (*Daliai.*) Pabučiuok manel (*Pats ją pabučiuoja ir išeidžia. Paskum eina prie kitų durų ir atidaro jas.*)

(*Įeina Ponja, klubo šeimininkė.*)

4.

PONIA

Ilgai, ilgai burkuojate.

GAURAS

O tamstai kas darbo?

PONIA

Kaip tai — kas man darbo?

GAURAS

Geriau pasakyk, gerbiamoji, kas čia, darosi, kas čia per tvarka?

PONIA

Kur? Kas atsitiko?

GAURAS

Kokią teisę gerbiamoji turėjai atiduoti nuo mano kambario rakta? Tas idiotas, įsilaužęs čia, mišias ėmė giedotil Fu!

PONIA

Pirmiausia — aš čia ne mažesnė šeimininkė už tamstą, antrą — tas ponas ne idiotas, bet mūsų nuolatinis svečias, o trečia — aš senai sakau, kad mum būtinai reikia praplėsti savo įstaigą, nes kasdien darosi ankščiau.

GAURAS

Tai kodėl tamsta nieko nedarai? Jeigu yra reikalo, tai nėra ko snausti.

PONIA

Aš snaudžiu?! Ar tamsta nematai, ką aš iš tos mūsų lindynės padariau? Juk, rodosi, kiekvieną pirmadienį išsiveži iš čia visą glėbį pinigų. Aš snaudžiu! Pažiūrėčiau, kaip be manęs čia eitų reikalai!

GAURAS

Jau, jaul! Jeigu yra reikalo, pakalbėkime rimtai. Rėkauti čia nėra kol

PONIA

Taigil! O tamsta tuojau — ho ho hool! Prašyčiau atminti, kad čia ne kokia skerdykla, bet klubas ir kad tamsta kalbi ne su savo meiluže, bet su gerai išauklėta ponial! Supranti?

GAURAS (*piktai*)

Ką?!

(*Jeina Chichi.*)

5.

CHICHI

Chil! Kas čia per klubas pagaliau, jeigu jame tokia spūstis, kaip kaimo bažnyčioj per atlaidus? Tur būt gerbiama šeimininkė nori, kad aš vieton „introibo ad altare“ užgiedočiau „Ite missa est“? Chil! Man kambarys reikalingas! Dixi!

GAURAS

Jis mane erzina.

PONIA (*Gaurui*)

Neliesk jo. Jis išsigėręs. (*Chichi.*) Tamsta gali užimti šitą kambarį. Mes išeiname.

CHICHI

Chi?

PONIA

Mes greitai praplėsime klubą. Tuomet visados bus laisva. Prašau. (*Išeina su Gzuru.*)

CHICHI (*randa Dalios už-
mirštą ridikiulį*)

Chi! (*Vejasi išėjusius.*) Ponial Ponial (*Staiga
sugrįžta.*) Chi. Čia tur būt bus pono Gauro Dulci-
nėjos.

(*Tuo metu tarpdury pasirodo Gandas, bet prie jo
pribėga kelnerius ir kažką jam pasako. Gandas,
taręs jam: „tuojau ateisiu“, valandėlę žiūri, ką daro
Chichi ir paskum vėl pasislepia.*)

CHICHI (*atidaro ridikiulį ir
randa Dalios fotografijas*)

Chihliil Aš neapsirikau. Bet kur aš tą gra-
žuolę esu matęs? Chlchiil Ar tik ne ponia skulp-
torienė? Negalimas daiktas? O kodėl gi — negai-
limas? Ne veltui Dievas mano protėviui Adomui
išlaužė šonkaulį ir iš jo sukūrė Ieva... Mes išai-
škinsime, mes viską išaiškinsime... Chichi... (*vieną
fotografiją įsideda kišenėn, o kitas su ridikiuliu
kažkur kitur padeda.*) Garçon! (*Skambina.*) Post ju-
cundam juventutem, post molestam senectutem nos
habebit humus...

(*Įeina kelnerius.*)

KELNIERIUS

Ką liepate?

CHICHI (*priešęs prie kelneriaus*)

Nos habebit humus! O kolei toji humus nos
habebit — šampano, moterų ir muzikos!

KELNIERIUS

Tuojau.

CHICHI (*kelnerius*)

Nos habebit humus! Iš pelenų esi ir pelenais
virsi...

(*Įeina Gandas.*)

CHICHI

Chi! Reverendissimel! Aš užsakaiu šampano ir moterų! (*Kelnieriui.*) Girdi?

GANDAS (*kelnieriui*)

Palauk, tamsta! (*Chichi.*) Ką tamsta su jomis veiksi?

CHICHI

Chi! Ką aš su moterimis veiksiu? Oj tita tita — poco jest kobita? Oj rita tita — glupi ten, co pyta. Supranti, tamsta? Vivant virgines formosae...

GANDAS (*kelnieriui*)

Kolei kas nieko mums nereikia.

CHICHI

Chi! Kaip tai — nereikia?

GANDAS

Mes geriau čia truputį atvėsime ir tuo pat metu pasikalbėsime, o paskum savo padarysime.

CHICHI

Jeigu taip, sutinku su sveiko propozicija. (*Kelnieriui.*) Girdėjote, jūsų malonybe? Mes pašauksime.

KELNIERIUS

Klausau. (*Išeina.*)

CHICHI

Juvenes dum sumus...

GANDAS

Ar tamsta dabar visuomet toks?

CHICHI

Koks — toks?

GANDAS

Na, taip kabaretliškai ar net cirkiškai nusteikęs?
Kiek primenu, tamsta anksčiau visai ne toks buvai.
Daugiau linkęs prie filosofijos.

CHICHI

Chi! Po velnių tą bedantę seną ponį! Ji reikalinga tik tiems, kurie nepajėgia balansuoti gyvenimo sukury. Gyvenimas buvo ir bus didelis kabaretas, triukšmingas cirkas!

GANDAS (*visą laiką jį pamėgdžiodamas*)

Kor žvanga taurės, kur pliauška botagail!

CHICHI

Chi! Aš dešimt metų kasdien skelbiau Kristaus žodį...

GANDAS

Būkite kaip kūdikiai, mylėkite savo artimą, nesvetimoteriaukite!

CHICHI

Chi! Nesvetimoteriaukite! Nors visi klausė tu mano žodžių, bet niekas jų širdin nedėjo... Aš ėmiau abejoti savim, kitais, Kristum... Ir... (*Įsiima šepetėlį ir šluostosi.*) Ir...

GANDAS

Ir, pamatęs, kad tuščią darbą dirbi, palikai Dievo aukurą?

CHICHI

Chi. Aš, metęs juodą habitum, sukūriau savo šeimyną, tikėdamasis, kad joį galėsiu sėti gerą sėklą ir džiaugtis gyvenimo grožiu. Bet...

GANDAS

Pasirodė, kad ir čia tie patys monai?

CHICHI

Chil Omnia vanitas vanitatem!

GANDAS

Tai ką reikia daryti?

CHICHI

Mano giliu įsitikinimu, reverendissime, reikia sudeginti visas knygas, pilnas melo, visus kvailus įstatymus, visas dvokiančias moralybes...

GANDAS

Ir ant pelenų laukti naujo Messijos?

CHICHI

Chil Messijos!

GANDAS

Kurį mes vėl bematant nukryžiuotumėm?

CHICHI

Chil

GANDAS

Ojojoi, koks tamsta pesimistas! Visai nesitikejau kad tamsta kada nors panašiai kalbėsi.

CHICHI

Kad čia, čia nieko nebeliko! (*Rodo į krūtinę.*)
Kažkas Šventąją Dvasią mums pavogė! Sanctus Spiritus adesset in corde!

GANDAS

Na, o meilė? Amor, caritas? Ir jų tamsta nebepripažįsti?

CHICHI

Meilė? Chil (*Uštraukia.*) Juokis, pajace, pražudęs savąją meilę... Cha cha cha... Spiauk, reverendisi-

me, ant visų meilių, jeigu nenori, kad tau kas prispiautų į širdį! Meilė yra tik gražus jaukas palaikyti kvailių žmonių padermei. Tam įrodymas mano ir mano žmonos vadinamoji meilė, kuri mum jau padovanojo net tris gyvybes. O caritas... Chi... Tai tik gudrios žmonijos prasimanymas, reikalingas papuošti visoms jos žiaurybės.

GANDAS

Ne, aš nesutinku nė su viena tamstos mintim. Tamsta todėl taip kalbi, kad gyveni tik protu.

CHICHI

Chi! O kuo gi aš, sveiko manymu, turiu gyventi, jeigu ne protu?

GANDAS

Taip tai taip. Bet be proto yra dar — širdis, jausmai. Protas reikalingas tik tada, kai žmogui reikia duonos išsikepti, mašiną pasidaryti. O Dievą pažinti, grožį pajusti, žmogaus gyvenimo esmę suprasti — argi čia protas pajėgia ką nors tikrai padaryti? Imk tamsta analizuoti didžiausius žmonių meno kūrinius — kas iš jų paliks, jeigu tik su vienu protu prie jų eisime?

CHICHI

Menas? Aš toj srity, tiesą pasakius, profanas.

GANDAS

O kam tamsta užsakei šampano ir moterų?

CHICHI

Chi! Kad linksmiau būtų.

GANDAS

Na, matai. Tokiems, kaip tamsta, užtenka šampano ir moterų, kad linksmiau nusiteiktumėte, o man, pavyzdžiui, visų pirma tik kūryba, tik mano širdies banguojantieji garsai teikia gyvenimo džiaugsmo, kuriuo aš, kaip pavasario žiedais, vainikuoju gyvenimą ir jo gražiąją karalaitę — moterį.

CHICHI

Chi! Moteris — gyvenimo karalaitė?

GANDAS

O ar ne tiesa?

CHICHI

Man kiekviena moteris — tai vaikščiojanti nuodėmė, tai įvairiausių siurprizų aparatas, tai ragana, apsimetusi angelu, tai gyvenimo garai, tai trejos devynėros...

GANDAS

Užteks, užteks jau! (*Užsiima ausis.*)

CHICHI

Chi! Tai rūstaus Iehovo rykštė, plakanti kiekvieną vyrą.

GANDAS

Atsiprašau. Aš visai nenorėdamas mačiau, kaip tamsta čia gerėjaisi kažkokiu atvaizdu. Tur būt moters?

CHICHI

Aš tuoj tamstai ji parodysiu ir įrodysiu, kad kiekviena moteris — tai tikriausia vyro nelaimė... (*Išsiima fotografiją.*) Mane net šiurpuliai nukrato, kai aš dabar pamatau, kad esu tokią daugybę amžinų ryšių palaiminęs...

(*Ieina Gauras.*)

7.

CHICHI (*pamatus Gaurą*)

Chi (*Greitai paslepia fotografiją ir eina prie Gaurą.*) A, tamsta... Labai gerai...

GAURAS

Kaip ponas kompozitorius šiandie jaučiasi?

GANDAS

Ačiū. Kaip visuomet.

CHICHI

Chi. Mes čia su ponu muziku ruošiamės moterų kompanijoj pavakarieniauti.

GAURAS

Taip? Bravo! Ko ten liūdėti dėl kažkokios moters. Jų šimtai mūsų laukia nesulaukia.

CHICHI

Chi! Tartum amžinos sužadėtinės!

GAURAS

Tik reikia pinigų turėti, o moterų pilnas pasaulis. Rinkis ir džiauksis.

CHICHI

Chi! Ir džiauksis!

GAURAS

Tur būt mes su juo sveiku (*rodo į Chichi*) nė truputėlio neliūdėtumėm, jeigu taip, kaip tamsta, lengvai netektumėm savo amžinų draugių. O tamsta menininkas, artistas, reikalingas vis naujų išpūdžių, naujų pergyvenimų. Fu, Jeigu man taip!

CHICHI

Atsiprašau. Man truputį neaišku, apie ką čia kalbama.

GAURAS

Poną kompozitorių prieš metus pametė moteris ir jis iki šiol negali jos užmiršti. A? Kaip tamstai patinka?

CHICHI

Chi. Tai kaip senų laikų romanuose. Per omnia saecula saeculorum.

GAURAS (*Gandui*)

Tamstai reikėjo gimti riterių amžiuje, o dabar, automobilių, orlaivių, radio gadynėj mylėti visus metus vieną moterį — tai kažkas nepaprasta!

CHICHI (*pritardamas*)

Chi!

GAURAS

Už tai galima laimėti milioninį prizą ir po mirties patekti muziejun. Che che. Nauja moteris — nauji siurprizai, naujas džiaugsmas...

CHICHI (*linksmai*)

Chi! Naujas džiaugsmas!

GAURAS

Kodel tamsta tyli? Nepalaikai mūsų kalbos? Matyti, tamsta vis dėlto nesutinki su mumis?

GANDAS

Ne!

CHICHI (*rimtai*)

Chi!

GAURAS (*Chichi*)

Tsi! Mes klausome.

GANDAS

Aš, mat, nei automobiliais, nei orlaiviais nevažinėju į savo sielos pasaulį, o taip pat ir radio priimtuvo jame neturiu. Mano siela, kaip paukštis, laisvai visur skrajoja, o mano širdis savaime yra visos žmonijos radio. Taip kad man niekas negali jų paversti mašinomis, automatais.

CHICHI

Chi!

GAURAS (*Chichi*)

Tsi!

GANDAS

Tad ir mano pažiūros į viską kitoniškos negu tamstų. O apie moteris prašyčiau taip nekalbėti, nes kiekviena moteris yra tokia, kokią mes norime ją turėti. Ir tamstoms, šeimynų tėvams, tai nedovana. Ot ką aš pasakysiu.

GAURAS

Sveikinu tamstą. (*Duoda jam ranką.*)

CHICHI

Ir aš... (*Kiša jam savo ranką.*)

GAURAS

Aš džiaugiuosi, labai džiaugiuosi, netikėtai pamatęs tamstos gražią sielą. Mat mūsų Talentų Rėmėjų Draugija, norėdama tamstą sušelpiti, pavedė man pakalbėti su tamsta. Mes norime, kad tamsta liautumeis kokius metus koncertavęs ir, paėmęs iš mūsų draugijos lėšų, apsigyventum Italijoje ir sukurtum mums naują operą. Aš nors šandie galiu tamstai įteikti čekį. Sutinki tamsta?

GANDAS

Tamsta rimtai?

GAURAS

Mano žodis — auksas. Sutinki tamsta važiuoti į Italiją?

GANDAS

Jeigu rimtai, tai aš nors šandie. Tai mano svajonė.

GAURAS

Dalykas baigtas. Prašau. (*Paduoda jam čekį.*)

GANDAS (*nustobęs*)

Ką? Tiek pinigų!

GAURAS

Tamsta ne tiek vertas.

GANDAS

Ačiū! Nuoširdžiai ačiū tamstų draugijai!

GAURAS

Aš džiaugiuosi, kad tamsta patenkintas. Na, dabar galite sau vakarieniauti.

CHICHI

Garçon!

GAURAS

Tamsta išvažiuodamas, tikinosi, pas mane užei

GANDAS

Būtinai, būtinai. Aš turiu draugijai padėkoti.

GAURAS

Na, tai iki pasimatymo.

CHICHI

Chil! Reverendissime! Kur tamsta?

GAURAS

Mielai pasėdėčiau, bet neturiu laiko. Žadėjau būti pas kun. rektorių. Linkiu jums gerai pasilinks-
minti. (*Išeina.*)

(*Ieina kelniečius.*)

8.

CHICHI

Vakariene! Su visais gyvais ir negyvais priedais!

KELNIERIUS

Tuojau. (*Išeina.*)

CHICHI

Chil! Makaronų valgyti? Ir tamsta tikrai va-
žiuosi?

GANDAS

Na, žinoma. Juk gauti tiek pinigų... Kažin ar
jis tikras... (*Žiūri išsiėmęs čekį.*)

CHICHI (*pažiūrėjęs*)

Chil! Kaip reikiant. — Gaila, labai gaila man
skirtis su tamsta. Aš myliu tokius, kaip tamsta.
Reverendissime man primeni mano jaunystę... Ach,
chil! Tamsta, kada nors, sėdėdamas ten Italijoje po
palme, nepamanyk, kad aš esu kažkoks donžuanas.

Toji moteris ne mano, bet jo... (*Linkteli durų lin ir rodo jam fotografiją.*)

GANDAS

Ką?! (*Pagriebia iš jo fotografiją.*)

CHICHI

Chi. Tai jo meilužė.

GANDAS

Ką? Ką tamsta sakai?

CHICHI

Ji prieš valandą šitame pačiame kambary mylavo tamstos mecenatą. O! Jis — chi chiii!..

GANDAS

Tamsta tiesą sakai? Tamsta ją pažįsti?

CHICHI

Truputį. Ji, taip sakant, turi vyrą ir dar vieną vyrą...

GANDAS

Ką?! Negali būtil

CHICHI

Vyrą ir dar vieną vyrą... Verbum honoris!

GANDAS (*susijaudinęs*)

Jeigu taip, gerai! Labai puikul! Ačiū tamstai. O dabar — šampano, moterų ir muzikos!

CHICHI

Chi! Šampano moterų ir muzikos!

(*Veina balniterius su bonhomis ir dvi moterys. Girdėti musiha. Moteris ima šokti.*)

ANTRAS VEIKSMAS.

Svečių kambarys. Paveikslai. Statulos. Pianinas. Daug gėlių. Spindi elektros lempos. Duryš kairėj, dešinėj ir scenos gilumoj.

1.

DALIA (*gražiai pasipuošusi, apsidairo aplinkui, šį tą pataiso*)

Arnail (*Eina prie durų.*) Arnutil

RAIMUNDAS (*iš gretimo kambario*)

Tuojau, tuojau! (*Atsistoja tarpdury.*) Aš tik dabar pradėjau rengtis.

DALIA

Paskubėk, brangusis!

RAIMUNDAS

Aš tuojau, bematant. (*Pasislepia savo kambarį.*)

DALIA (*kažką niūniuodama prieina prie pianino ir atsistodus varto gaidas.*)
(*Įeina Beatrisa su gėlių buketu.*)

DALIA (*atsigręžia*)

Dar gėlių?!

BEATRISA

Tik pasigrožėk! (*Kiuloja prieš ją buketą.*) O, kaip kvepia!

DALIA (*apkabinusi gėles gėrįsi jomis*)

Kokios puikios! Kas jas atnešė, Beatrisa?

BEATRISA

Kažkokia moteriškė.

DALIA

Ach, gi čia bilietėlio esama. (*Faduoda gėles Beatrisai ir skaito laiškelį.*) „Poniai Daliai — Arno Angelui“. (*Vėl pagriebia gėles ir bučiuoja jas.*) Aš — angelas! Beatrisa, argi aš panaši į angelą?

BEATRISA.

Aš visuomet įsivaizdinu tamstą kaip gražųjį Dievo angelą.

DALIA

Ach, tu gerute... Tu mane myli, Beatrisa?

BEATRISA

O, kad tamsta žinotum, kaip aš tamstą myliu!

DALIA

Ir aš tave myliu. (*Bučiuoja ją.*) Arnai! Arnuti!

RAIMUNDAS (*už durų*)

Tuojau, tuojau mano brangioji!

DALIA (*Beatrisai*)

Jeigu aš tavęs ko nors labai paprašyčiau, tu viską man padatytum?

BEATRISA

Na, žinoma.

DALIA

Jeigu manęs niekas pasauly nemylėtų, tu ir uomet mane mylētu w?

BEATRISA

Na, žinoma. Dar labiau.

DALIA

Aš taip ir maniau. Dar kartą ačią tau, mano mažyte vienuole. (*Vėl ją bučiuoja.*) Och, kaip mums šiandie būtų linksma, jeigu ne tas turtuolis... Beatrisa, jeigu tu žinotum, kaip aš jo nekenčiu to pono Gauro...

BEATRISA

Ir man jis nepatinka. Bet neapkęsti žmonių negalima.

DALIA

Matai, kokia tu gerutė. — Argi tu nieku būdu negali pasilikti šiečiai namie? Man be tavęs bus liūdna.

BEATRISA

Aš pati labai norėčiau, bet mūsų pensiono vedėja griežtai įsakė visoms atvykti. Aš jau turiu eiti.

DALIA

Ką gi daryti. Nors ir labai gaila, bet, jeigu reikia, eik, mano brangioji. *(Jos pasibučiuoja ir Beatrisa išeina)* Tik, susimildama, anksčiau pareik! *(Išleidusi Beatrisą atsisėda prie pianino ir ima kažką improvizuoti.)*

(Ieina Raimundas.)

2.

RAIMUNDAS *(tyliai prisiartina prie žmonos ir, stovėdamas už jos nugaros, klausos).*

DALIA *(staiga liauja skambinusi ir, subniubus ant klavišų, jautriai prataria jo vardą)*

Arnai... Arnui...

RAIMUNDAS *(pripuolęs apkabina jos pečius ir kelia ją)*

Daliutel Kas tau? Tu verki?

DALIA *(džiaugsmingai ašarodama)*

Ne, ne, mano brangusis... Neverkiu...

RAIMUNDAS

Kaipgi neverki? Žiūrėk, kokios ašaros rieda per skruostus!

DALIA

Tai džiaugsmo ašaros. Aš laiminga, Arnai. Laiminga, kad turiu tave — tokį gerą, tokį šaunų, tokį... (*Linksmi juokdamosi.*) Na, aš nežinau, kokiais dar žodžiais man tave vadinti... (*Apkabinusi bučiuoja jam akis, lūpas, rankas.*)

RAIMUNDAS

Daliute!.. Brangioji!.. Ką tu?..

DALIA

Ne, nel.. Palauk!.. Leisk [man visą tave išbučiuoti... Kojas tas apkabinti... Arnai!.. Mano mielas!.. Mano brangul!..

RAIMUNDAS

Daliute!.. (*Pagriebia ją ir, pasisodinęs ant kelių, prisispaudžia prie savęs.*) Daliute!.. Mano džiaugsmel!.. (*Papurtęs ją aistringai pabučiuoja.*)

DALIA (*darydama ranka mostą*)

Arnai, žiūrėk, kaip pas mus gražu! Kiek čia laimės! Kiek čia džiaugsmo!

RAIMUNDAS

Kiek čia šviesos! Kiek čia gėlių! Kiek mūsų širdyse plazdančių jausmų, vilties, grožio!

DALIA (*paėmusi Beatrisos atneštas gėles*)

Matai? Kokios gražios rožės! Tartum mano svajonės apie tave...

RAIMUNDAS

Naujos?

DALIA

Tik dabar atnešė.

RAIMUNDAS

Kas?

DALIA

Nežinia. Tik šisai bilietėlis buvo prisegtas prie rožės. Še, paskaityk.

RAIMUNDAS (*skaito*)

„Poniai Dalia!—Arno Angelui“. (*Žiūri į žmoną ir džiaugsmingai juokiasi.*) Arno angelui.. (*Pabudiuoja ją.*) Aš per visą tą laiką dažnai pagalvodavau, kas tu man esi ir tik šandie šis naivus užrašas bilietėly man pasakė, kad tu tikrai esi man gero Dievo gražus angelas.

DALIA

Kuriam tu žemę dangum pavertel.—Arnai, primk iš manęs šias nežinia kieno padovanotas man gėles kaip užmokesnį už tavo gražiąją man meilę.

RAIMUNDAS (*įmdamas gėles*)

Ačiū. — Tu pasakei — gražiąją meilę. Mėllė visuomet graži. O jeigu ji negraži, tuomet ji ne meilė. — Pastatykime mes tą bukietą su bilietėliu čionai. Aš noriu, kad mūsų visi svečiai šandie sužinotų, kas tu man esi. Man vienam perdaug jau laimės.

DALIA

Aš gėdinsiuos. Kas aš per angelas...

RAIMUNDAS

Daliute, ką tu, kaip mažytė? Juk šandie tam ir puotą keliame, kad prie visų atšvęstumėm savo gražaus šeimyninio gyvenimo sukaktuves.

DALIA

Kaip greitai tie metai prabėgo, tartum pasakoj.

RAIMUNDAS

Kuriai dar ir galo nematyti. — Ach, Dalia, Dalužė manol..

DALIA (*meiliai*)

Arnail.. Brangusis! (*kupina meilės šiuvi į jį.*)

RAIMUNDAS (*dairosi aplinkus*)

Aš tiesiog stebiuosi tavim...

DALIA

Kodel?

RAIMUNDAS

Tu iš nieko moki taip gražiai, taip dailiai'viską padaryti. Ir pati taip puikiai pasipuošusi. Iš tikrųjų, tu man viena laimė.

DALIA

Ar aš ne menininko žmona? Kasdien matydamas žmogus meno kūrinį, nenoromis tampa gražesniu, tobulesniu.

RAIMUNDAS

Ach ir galva manol

DALIA

Kas atsitiko?

RAIMUNDAS

Gi aš visai užmiršau tau pasakyti, kad pas mus šiandie bus dar vienas svečias.

DALIA

O kas toks?

RAIMUNDAS

Mano senas pažįstamas. Vienas muzikas.

DALIA (*nerimaudama*)

Ką? Muzikas? Koks muzikas?

RAIMUNDAS

Na, matai. Aš taip ir maniau, kad tu susirūstinsi.

DALIA

Kaip gi čia dabar bus? O kaip jo pavardė?

RAIMUNDAS

Gandas. Su juo lengva, Daliute. Jis meniškai be pretenzijų.

DALIA

Kada gi tu ji pakvieteĩ?

RAIMUNDAS

Siandie. Žinai, visai netikėtai. Susitikome gatvėj. Išsibučiavome. Ėmėm kalbėtĩ. Aš pasigyriau, kad esu vedęs, kad šiandie švenčiu metines sukaktuves. — Na, ką čia dabar rūpinies, brangioji. Ne amžius gi ta mūsų puota tęsis...

DALIA

Arnai, gal tu dar galėtum padaryti, kad jis neateitų. Aš tau paskum kada nors paaiškinsiu, kodėl aš nenoriu, kad jis čia pas mus atvyktų.

RAIMUNDAS

Kad aš nežinau nei kur jis gyvena, nei ką. Sako, kad jis čia laikinai apsistojęs. Šiomis dienomis į Italiją išvažiuojąs.

DALIA (*sau*)

Na ir sekasi man. Dieve tu mano...

RAIMUNDAS

Tik nepyk, Daliute. Jeigu tu būsi liūdna ir man ir visiems bus liūdna.

DALIA

Nebijok, brangusis. Viskas bus gerai. Aš šiandie tikrai kaip angelas būsiu.

RAIMUNDAS

Na ir bravo! Dar linksmiau bus su nauju žmogum. Kas mum iš to Gauro. Aš tiesiog nesuprantu, ko jis čia pas mus lankosi? Iš tikrųjį.

DALIA

Ji kun. Robertas myli. Todel aš ji ir pakviečiau.

(*Ateina kun. Robertas ir Gandas. Raimundas juos pasitinka.*)

3.

GANDAS

Vesk, vesk, Arnai! Aš tiesiog degu iš nekantrybės, norėdamas greičiau pamatyti tavo žmoną.

Kun. ROBERTAS

Garbė Jezui Kristui.

DALIA

Per amžių amžius.

Kun. ROBERTAS (*sveikindamasis*)

Ponia kaip lelija šiandie.

DALIA

Labai ačiū tamstai.

Kun. ROBERTAS

Ką ten — ačiū. Dievas žino, ką grožiu reikia apdovanoti. O į gražų daiktą visiems malonu pažiūrėti.

RAIMUNDAS (*vesdamasis Gandą*)

Mano žmona — ponas Gandas.

GANDAS

Kun. Robertas ponią pavadino lelija. Aš pasakysiu, kad jis labai apsiriko.

Kun. ROBERTAS

Gal būt, gal būt, ponas muzike. Ką ten iš manęs daug benorėti.

RAIMUNDAS

Na, kuo tu mano žmoną pavadinsi? Man labai įdomu.

GANDAS

Svajone, kuri labai dažnai apvyli.

RAIMUNDAS

Taip? Bet aš esu tikras, kad manęs mano svajonė neapvils.

DALIA

Ką čia dabar, ponai, paėmėte mane objektu savo komplementams? Geriau prašau sėsti. Kunige, prašau.

Kun. ROBERTAS

Ačiū, mano brangioji. Aš pirmiausia norėčiau pasigrozėti pono Arno naujais kūriniais. Taip sakant, atsikvėpti grožio pasauly.

RAIMUNDAS

Labai prašau. Gal būt visi?

GANDAS

Aš paskum, Arnai. O dabar, jeigu ponia man leis, norėčiau paskambinti sonatą, kuri man beeinat gatve visai netikėtai ėmė liūliuoti ausyse.

DALIA

Prašau.

(*Raimundas su kun. Robertu išeina.*)

4.

GANDAS (*žiūri į Dalią*)

DALIA (*nerami*)

Prašau. Tik mūsų pianinas neperpuikiausis.

GANDAS

Palauk, palauk... (*Kažką galvoja*).

DALIA (*sau*)

Viešpatie... Viešpatie...

GANDAS

A, atsiminiau, atsiminiau. (*Atsisėda prie pianino ir ima kažką audringai skambinti*).

DALIA (*visą laiką nerimauja, paskum skubiai eina prie dirbtuvės durų*).

GANDAS (*nutraukia akordus*

ir atsigręžta į ją)

Primeni šitą sonatą?

DALIA (*sugrįžta atgal*)

Primenu.

GANDAS

Kuo dabar man atlyginsi už visas mano kančias?

DALIA

Aš netikiu, kad tu dėl manęs kentėjai.

GANDAS

Netikiu ir visas pasiteisinimas! Sakyk, kuo man atlyginsi už mano kančias?

DALIA

Tai ko tu nori iš manęs?

GANDAS

Visko!

DALIA

Aš esu žmona.

GANDAS

Žmona galima būti šimta, tūkstantį kartų.

DALIA

Nedrįsk taip kalbėti!

GANDAS

Tu myli savo vyrą?

DALIA

Pats matai.

GANDAS

Ar jis žino, kad tu buvai mano?

DALIA

Nežino.

GANDAS

Tai aš jam šį vakarą pasakysiu.

DALIA

Ne, tu to nepadarysi. Mes šiandie švenčiame savo laimės sukaktuves.

GANDAS

Gera laimė ant melo sukurtai!

DALIA

Tu mane išmokei tokią laimę kurti.

GANDAS

Ne, jeigu tu savo vyrui gali meluoti, tu jo nemyli.

DALIA

Tat ir tu manęs niekados nemylėjai.

GANDAS

Ar tu žinai, kad Arnas yra didelis skulptorius, grožio kūrėjas?

DALIA

Žinau. Be to dar, jis gilios moralės, aukštos estetikos žmogus. Jis mylėdamas mane už mano pečių neturi kitų moterų, kaip tu darei.

GANDAS

Aš nesiteisinti čia atvykau, bet kalbinti tave, tad prašau manęs čia neminėti. Tu manai, kad aš iš tavęs dabar ką nors priimčiau? Nuo vakarykštės dienos aš tavęs neapkenčiu, kaip šlykščiausio žemės šliužo, kaip nuodingos gyvatės, pasislėpusios lelijų keran!..

DALIA

Viešpatie! Dieve Aukščiausias! Už ką gi tu mane taip keiki?

GANDAS

Už visą tavo melą, už visus baisius nuodus,
kuriuos tu nešioji savo širdy!

DALIA

Ką tu čia kiedi? Aš tau liežuvį išrausiui!

GANDAS

Palauk, leisk jam visą teisybę pasakyti.

DALIA

Paskubėk, o tai mus čia užeis. Aš klausau.

GANDAS

Aš tave mylėjau, kaip gražiausią savo svajonę.

DALIA

Mane mylėjai kaip svajonę, o su kitomis moterimis gyvenai.

GANDAS

Ilgėdamasis tavęs draskiau sau krūtinę, rašiau chaotiškas simfonijas, klajojau po pasaulį. Atleidęs tau man padarytą smūgį, meldavaus tau, kaip Dievui. Negalėdamas tavęs užmiršti keletą sykių norėjau atimti sau gyvybę. Šit ir dabar nešioju kišenėj raštelį, kuriame prašau nieko nekaltinti už mano mirtį. (*Meta jai raštelį.*) Bet dabar, kada sužinojau, kokia tu moteris, aš tik linksmai kvatojuos... Gražiai tamsta moki apgaudinėti savo vyrą, gražiai...

DALIA

Meluoji! Meluoji!

GANDAS

O „Džiaugsmo valandos“ namai...

DALIA

Ką?

GANDAS

Aš turiu nesugriaunamųjų įrodymų, kuriuos kiekvieną valandą galiu pareikšti. „Džiaugsmo va-

landos" klube kas daro pasimatymus su ponu Gauru?

DALIA

Tu žinai?

GANDAS

Cha cha...

DALIA

Pasigailek manęs... Atsiklaupus tavęs prašau...

GANDAS

Atsitrauk! Tu man kojas suteršai!

DALIA

Nejau tu būsi toks beširdis? Mane nekaltą pradžudysi?

GANDAS

Sakau — atsitrauk! (*Stumia ją nuo savęs.*)

DALIA

A, tu toks!.. (*Prieina prie jo*). Jei tu šį vakarą išdrįsi ką nors pikta apie mane pasakyti, aš kaip katė prie tavęs pripulsiu ir prie visų pasmaugsiu! Vistiek man — ne gyvenimas!

(*Eina prie durų ir susitinka grįžtančius kun. Robertą ir vyrą.*)

5.

Kun. ROBERTAS

Atsiprašau, kad aš taip ilgai užlaikiau poną Arną. Na ir padirbėta mūsų skulptoriaus. Visas muziejus! (*Daliai*). Tai vis tamstos nuopelnai. Bravo, bravo! Gera tamsta mūza.

DALIA

Kokia čia iš manęs mūza. Geram kūrėjui visuomet gera mūza.

Kun. ROBERTAS

Na ir ačiū Dievui, kad taip gražiai gyvenate. Gera šeimyna — tai tikras laimės šaltinis. Na, o ponas muzikas dar nevedęs?

GANDAS

Ne, kunige.

Kun. ROBERTAS

Jau būtų metas. Kam čia atidėlioti. Juk sako, kad anksti kėlęs ir jaunas vedęs niekados nesigaili.

GANDAS

Aš bandžiau, bet, matyti, šiuo atveju esu niekam tikęs.

Kun. ROBERTAS

Na, kalbėk sveikas. Dar ir už manęs tur būt kokia nors dievota gražuolė sutiktų tekėti.

RAIMUNDAS

Mes čia tave būtinai apvesdinsime. Gana tau bastytis po pasaulį.

Kun. ROBERTAS

Ponas kompozitorius, prisiziūrėjęs į jūsų gražų gyvenimą, pats pasinus šeimyninės laimės.

GANDAS

Jeigu jūs rimtai jau ėmėtė ta tema kalbėti, tai ir aš rimtai kalbėsiu. Pirmiausia aš norėčiau paklausti mūsų gerbiamą šeimnininkę...

DALIA (*pricina arčiau ir, žiūrėdama Gandui į akis, rimtai paklausia.*)

Ką?

RAIMUNDAS

Apie mūsų šeimyninę laimę.

GANDAS

Ar tamsta patartum man vesti?

DALIA (*visiems*),

Mes čia su ponu Gandu daug ginčijomės šiuo klausimu. Vos tik nesusipešėme. Pasirodo, kad ponas Gandas yra be galo nusistatęs prieš moteris.

GANDAS

Aš... Atsiprašau...

RAIMUNDAS

Ką aš girdžiu! Nuo kurio gi tai laiko? Juk tu taip dievindavai kiekvieną moterį. Kas gi atsitiko?

GANDAS

Kas atsitiko? Aš tuoj pasakysiu.

DALIA

Ponas Gande, taip tamsta laikai duotą man žodį?

RAIMUNDAS

Netrukdyk, Daliute! Man labai įdomu...

(*Ateina Gaurai.*)

6.

DALIA

Ach, tamstos? Kaip gerai! Prašau!

GAURAS

Labas (*Sveikinas!*)

DALIA

Ponas Gandas — ponai Gaurai.

GANDAS

Mes pažįstami.

GAURAS

Tamsta čia?!

GANDAS

Cia.

GAURAS

Labai malonu.

RAIMUNDAS

Mano gimnazijos draugas. Mat kur susitikome.

GAURAS

Taip? Labai malonu.

DALIA

Prašau ponai kur kam patogiau... (*Gaurienė.*)
Ir ponia nors kartą malonėjai pas mus.

GAURIENĖ

Kaipgi. Tokios iškilmės. Aš šiandie ir vaiku-
čius anksčiau negu visuomet sumigdžiau. Taip jau
norėjau dalyvauti šeimyninės laimės šventėj.

Kun. ROBERTAS

Kaip auga mano krikštasūnus?

GAURIENĖ

Dėkui kunigui. Labai gerai. Jis visai į tėvą.
Toks sveikas, buinus vaikiūkštis.

GAURAS

Kas į tėvą?

GAURIENĖ

Nagi mūsų penktasis. Mažytis Jonelis.

Kun. ROBERTAS (*linksmi lepsėdamas Gaurui per petį*)

Šit jums pavyzdingiausias šeimynos tėvas!

GAURAS

Negirkite, kunige, be laiko. Maža kas gali gy-
venime atsitikti.

Kun. ROBERTAS

Kuo kuo, bet tamsta, ponas Gaure, tai aš jau
šventai pasitikiu. Tamsta mano bažnyčios tvirčiau-
sis šulas.

GAURAS

O kaipgi kitaip! Kas Dievui — tai Dievui. Ilgai čia žmogus gyvensi. Reikia kiekvieną valandą būti pasiruošusiam gryna sąžine atsisveikinti su šiuo pasauliu.

GAURIENĖ

Mes, kunige, niekuomet neužmirštume Dievo. Be jo apveizdos toli galima nueiti, bet nereikia užmiršti, kad, gal būt, reiks grįžti.

Kun. ROBERTAS

Taip, taip, mano miela. Šventą teisybę kalbi. Kiekvienas žmogaus darbas, kiekvienas jo žodis turi savo pasekmes, savo teisingą sau atlyginimą. Kas gražiai gyvena, tam ir gyvenimas yra gražus.

GAURIENĖ

Kaipgi. Aš todėl ir džiaugiuosi, kad mano vyras ėmė draugautis su ponais Raimundais. Kiti, žiūrėk, kaip gyvena: nebereikia nei šeimynos, nei bažnyčios, o pas juos sveikus — viskas gražu, dora; visuomet — meilė, santaika.

GANDAS

Kaip ten, kunige, Šventame Rašte yra pasakyta? Rodosi — „palaiminti šventai tikintieji...“

Kun. ROBERTAS

„Nes jie apturės dangaus karalystę“.

GANDAS

Aš irgi tikiu, tačiau širdy ne dangų jaučiu, bet visą pragarą.

GAURIENĖ (*šnairuodama traukiasi nuo Gando*)

DALIA

Ponas Gande, tik ne apie moteris!

GANDAS

Atsiprašau, aš noriu papasakoti, kas mano širdy dabar darosi.

DALIA

Bet tamsta man pasižadėjai.

RAIMUNDAS

Daliute, ką tu čia dabar neleidi ponui Gandui nė prasižioti. Mums labai įdomu išgirsti iš pono Gando lūpų, kodėl jis tapo moterų priešu.

GAURAS

Tamsta moterų priešas? Nuo kurios tai dienos?

GANDAS

Nuo vakar vakaro.

Kun. ROBERTAS

Ir aš norėčiau paklaustyti.

GANDAS

Aš augau be tėvo. Mane auklėjo motina. Drauge su manim augo ir mano sesutė. Kai aš dabar prisimenu tas dvi moteris, tiesiog nežinau kaip jas gerbti ir mylėti...

Kun. ROBERTAS (*visiems*)

Ts!

GANDAS

Jos savo penkiaais pirštais per dienas naktis, čia siūdamos, čia kam nors skalbdamos, ne tik sau duonos uždirbdavo, bet ir mane ištesėjo leisti muzikos mokytis. Ir kaip jos mane mylėdavo, kaip džiaugsmingai didžiavosi, kai aš, grįžęs iš konservatorijos, vakarais pripildydavau mūsų mažytę lūnelę stebuklingos muzikos garsais. Man budavo labai skaudu, kad aš, negalėdamas ne tik joms, bet ir sau užsidirbti duonos, turiu gyventi jų sunkiu prakaitu.

GAURIENĖ

Vargšės.

Kun. ROBERTAS

Tsl

GANDAS.

Turėdamas tokią motiną ir seserį, aš ant kiekvienos moters galvos mačiau šventą aureolę ir visas jas ėmiau dievinti, gerbti, idealizuoti...

RAIMUNDAS

Na, na! Kas toliau?

GANDAS

Paskum, jau atsistojęs ant savo kojų, tapęs artistu, gaivalingai, visa savo meniška širdžia mylėdamos gražų pasaulį, aš sutikau savo aušros gyvenimo kely be galo gražią, be galo gerą, be galo jautrią jauną merginą ir atidaviau jai visą savo sielą.

DALIA (*priėjusi prie savo vyro atsiremia į jo petį*)

Kun. ROBERTAS

Na ir kas gi toliau buvo?

GANDAS (*krūtinės balsu, kupinas neapykantos*)

Toji mano džiaugsmo dienų karalaitė uždegė mano širdy gaisrą ir, nieko man nepasakiusi, paliko mane.

GAURIENĖ

Tai paleistuvė, o ne moteris. Jeigu prisiekei, tai iki grabo lentos turi būti ištikima. Nors tau sunkiausi kryžių tektų nešti.

GAURAS

Kaipgil

Kun. ROBERTAS

Atsiprašau. Tai kaip ji, toji tamstos moteris, taip sau be jokios priežasties paėmė ir pametė tamstą?

GANDAS

Bent aš taip manau.

GAURIENĖ

Viešpatie, pasigailėk jos, vargšės.

GAURAS

Aš jos taip pasigailėčiau, kad ji ir savųjų nepažintų! Moterį, bra, visuomet reikia tvirtai laikyti.

Kun. ROBERTAS

Ponas Gaure, kaip tamstai ne gėda tai kalbėti?

GAURAS

Aisiprašau. Aš, mat karštas. Už teisybę galvą galiu padėti. Prisieki Dievu, tai ir...

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS (*tildo*)

Palaukite, mano mīeli.

RAIMUNDAS (*Gandui*)

Aš tave pilnai suprantu, drauge, ir reiškiu tau savo užuojautą. (*Visiems.*) Mes, meninkai, mat esame be galo jautrūs žmonės. Mūsų vaizduotė viską šimteriopai padidina. Ir džiaugsmą ir skausmą mes kitaip gyvename, negu šiaipjau žmonės. Todel mes ir kūrėjai. O širdies jausmai mūsų gyvenime, mūsų kūryboj vaidina didelę rolę. Mes, jeigu mylime, tai visa savo esybe mylime. Aš tik nuo vienos minties imu virpėti, kaip pamanau, ką aš daryčiau, jeigu pajusčiau, kad man brangiausias asmuo pasauly nėra vertas mano meilės...

DALIA (*prikaišiodama*)

Arnail.. (*Visiems*) Prašau vakarieniauti. Ką čia mes sausai ginčijamės.

Kun. ROBERTAS

Atsiprašau, ponai. Į Aš noriu dar tuo pačiu reikalu savo žodį tarti.

GAURAS

Tamstos žodis mums bus šventas.

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS

Aš esu pagyvenęs žmogus. Būdamas kunigas turiu galimybių sekti žmonių gyvenimą, o klausydamas įvairiausių širdžių išpažinties, turiu didelio supratimo apie švelniausius žmonių sielų virpėjimus.

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS (*Gandui*)

Išklausęs tamstos nuoširdų pasipasakojimą, aš tamstą labai gerai suprantu ir gailiuosi tamstos. Bet jeigu mes čia dabar išklausytumėm tamstos buvusios moters nuoširdžią išpažintį, manau, kad ir jos reiktų mums gailėtis.

GAURIENĖ

Dar ir kaip, kunige. (*Atsidūsta.*)

GANDAS

Kunige... (*Žiūri į Dalį.*) Ji, toji moteris...

DALIA

Aš...

GANDAS

O, kad aš galėčiau pasakyti!

DALIA

Aš prašau vakarieniauti. Iš tikrųjų.

Kun. ROBERTAS

Leiskite gi pagaliau man baigti savo mintį!
Apie ką aš čia dabar kalbėjau?

RAIMUNDAS

Apie nusidėjusią moterį.

GAURIENĖ

Atleisk jai, Viešpatie, visas kaltes.

Kun. ROBERTAS

Aha. Taigi, kai išklausai žmogus net didžiausiojo nusidėjėlio nuoširdžią išpažintį, matai, kad jo reikia tik gailėtis.

GANDAS

Bet ji, toji moteris, kasdien vis labiau nusidėdama, niekuomet nenorėjo ir dabar ji nenori daryti išpažinties.

Kun. ROBERTAS

Ne, aš netikiu, mano mielasai. Reikia mokėti kiekvieną žmogų suprasti, o ypač moterį, kuriai kiekviename žingsny gresia pavojus būti nuskriaustai, paniekintai...

GAURIENĖ

Kaipgi. Kunigo lūpomis pats Dievas kalba.

GAURAS

Kas jas skriaudžia, kunige? Jos už mūsų pečių kaip rojų gyvena. Mes jų vietoj tikri angelai būtumėm.

Kun. ROBERTAS

Gera tamsta pasakei. Reikia visiems angelais būti. Ypač šeimynos gyvenime.

GAURIENĖ

Kaipgi.

RAIMUNDAS (*paima gelės su bilietėliu*).

DALIA (*nerami*)

Arnail..

RAIMUNDAS

Aš noriu pasigirti, kokią mano žmona šiandien gavo dovaną.

GAURIENĖ

Ajajai, koks gražumėlis, kokios puikios gėlės!

Kun. ROBERTAS

Gėlės visuomet puikios.

RAIMUNDAS (*prie kiekvieno atskirai prieina*)

Gėlės kaip gėlės, bet koks prie jų pridėtas lydimas raštelis. (*Sustoja ties kunigu.*) Prašau paskaityti.

Kun. ROBERTAS (*skaito*)

„Poniai Daliai — Arno Angelui“. (*Linksmas žiūri į Dalią.*)

GANDAS (*sau*)

Aš nebeiškęsiu! Ponai!

RAIMUNDAS

Bet kieno čia ranka rašyta? Aš norėčiau padėkoti. (*Gandui.*) Aš kažkodėl noriu manyti, kad tamsta...

GANDAS

Arnai, tu nori žinoti? Aš...

Kun. ROBERTAS

Palaukite, palaukite, mano mieli! Šituos žodžius aš parašiau.

DALIA

Tamsta?

RAIMUNDAS (*patenkintas*)

Ačiū. Labai ačiū.

DALIA

Nuoširdžiai ačiū.

GAURAS (*kunigas*)

Bravo, bravo! Tamsta tartum mano mintį būtų įspėjęs. (*Raimundams.*) Sveikinu.

Kun. ROBERTAS (*patenkintas*)

Aš mat galvojau, galvojau ir pagaliau sumaniau taip parašyti. Bet savo vardą taip ir užmiršau padėti.

DALIA (*dar kartą dėkoja*)

Labai, labai dėkui tamstai.

Kun. ROBERTAS (*bučiuoja ją į kaktą*)

Tu verta to vardo.

GANDAS (*neramus vaikščioja*)

Aš iš proto išeisiu.

Kun. ROBERTAS

Aš, mat, labai mėgstu angelus. Jie yra gražiausieji kūrėjo padarai.

GAURIENĖ

Kaipgi.

GANDAS

Ne visi, kunige. Tamsta užmiršti nuodėmingus angelus.

Kun. ROBERTAS (*Gandui*)

Palauk, tamsta! (*Visiems.*) Aš, mat, visą laiką svajoju prie savo bažnyčios pastatyti gražią marmurinę angelo statulą, bet vis pinigų neatsiranda tam reikalui.

GAURAS

Pinigų? Kodel kunigas man nė žodžio apie tai?

GAURIENĖ

Kaipgi.

Kun. ROBERTAS

Tamstos ir taip jau daug aukojate mano bažnyčiai. Aš nebedrįstu.

GAURAS

Kiek reikia? Aš nors ir dabar... (*Graibosi kišenėse.*)

Kun. ROBERTAS

Aš nežinau. Čia jau ponas skulptorius mums galėtų pasakyti.

RAIMUNDAS (*kunigui*)

Atminčiai šio vakaro aš tamstai veltui padarysiu gražiausį angelą, jeigu tik mano žmona sutiks man pozuoti. Tiek jau tamsta pavadinai ją angelu.

DALIA

Aš? Kaipgi aš? Aš nežinau. Iš tikrųjų.

Kun. ROBERTAS (*džiaugsmingai*)

Ačiū. Labai ačiū. Mes tą Angelą pastatysime šventoriuj ir jis visiems einantiems pro šalį, primins, kad yra geras Dievas, kuris visais rūpinas, visus paguodžia...

GANDAS (*susijaudinęs*)

Kunigel.. (*Nuleidžia galvą ir sėdi.*)

Kun. ROBERTAS

Ko, mano mielas?

GANDAS (*nugalėjęs save*)

Nieko. Aš tik norėjau pasakyti, kad tamsta labai geras žmogus esi. Kaip mažas kūdikis, kuriam aš niekuomet negalėčiau išsklaidyti gražaus pasaulio.

Kun. ROBERTAS

Koks aš čia kūdikis. Žilas, kaip obelis. (*Skulptoriui.*) Tai aš jau tamstos prašyčiau, jeigu galima, ryt ir pradėti tą Angėlą. Aš Velykoms norėčiau jį turėti jau pas save.

RAIMUNDAS

Gerai, gerai. Na, o dabar, Daliute, prašykime svečius užkasti.

DALIA

Iš tikrųjų. Prašau, ponai. Ir taip jau vėlai. (*Visi keliasi.*) Ponas Gandel

GANDAS (*Daliai*)

Nuodėmingas angelas!

DALIA (*Gaurui*)

Tamsta lik čionai.

(*Visi išeina, išskyrus Gaurą.*)

7.

DALIA (*sugrįžla atgal*)

Ponas Gaure, kur tamsta?

GAURAS

Tuoju, ponai. Aš tik cigarus pasiimsiu iš palto.

DALIA (*prieina prie jo*)

Gandas žino, kad mes susitinkame „Džiaugsmo valandos“ namuose.

GAURAS

Ką tamsta sakai? Mano padėtis, žmona...

DALIA

Aš visą laiką drebu. čia buvo baisiausia scena tarp manęs ir jo. Jis čia man kažkokį raštelį metė

į akis. (*Išsiima raštelį.*) Jis kiekvieną minutę gali prabilti ir tuomet...

GAURAS (*perskaito raštelį ir kažką piktai ir džiaugsmingai galvoja*)

Al.. Gerai, gerai.. (*Apčiuopinėja užpakalinę kelnų kišenę.*) Nebijok, viskas bus gerai...

(*Ibėga Gandas.*)

8.

GANDAS

Štai tamstos pinigai! (*Meta Gaurui pinigus.*)
Nupirk jai dar gražesnę kaukę!

RAIMUNDAS (*ibėga iš kito kambario*)

Ponas Gandel Drauge! Kas tau?

Kun. ROBERTAS

Tesaugo tave Angelas sargas!

GANDAS

Ne, ne! Aš negaliu, negaliu! Leiskite mane, leiskite!..

(*Išbėga į prieškambarį.*)

GAURAS

Kas atsitiko?

RAIMUNDAS

Aš pats nežinau. (*Nori eiti.*)

GAURAS

Palaukite, aš jį nuraminsiu. (*Išbėga į prieškambarį.*)

DALIA

Kas jam pasidarė?

RAIMUNDAS

Jis, tur būt, vargšas... (*Baksteli pirštu į kaktą ir eina durų link, bet tuo metu pasigirsta šūvis.*)

DALIA

Al..

Kun. ROBERTAS (*žegnojasi*)

In nomine patris...

GAURIENĖ (*bėgdama*)

Kur mano vyras?

RAIMUNDAS (*atidaro duris ir
susitinka su Gauru*)

Kas čia iššovė?

GAURAS

Pagalbos!

(*Raimundas, Kunigas, Dalia eina į prieškambarį
ir po valandėlės visi sugrįžta. Paskui juos įeina ir
Beatrisa.*)

RAIMUNDAS

Viešpatie!..

BEATRISA (*pribėgo prie Dalios
ir rodo į Gaurą*)

Ką jis padarė?

DALIA

Beatrisa! Tylėk! (*Apsikabina ją.*)

RAIMUNDAS (*Gaurui*)

Kodel tamsta jo nesulaikėi?

GAURAS

Nesuskubau.

Kun. ROBERTAS

Requia aeterna.

TRECIAS VEIKSMAS.

Skulptoriaus dirbtuvė. Žemėj ir ant sienų baigti ir nebaigti kūriniai. Aiškioj vietoj stovi žmogaus ūgio statula. Durys kairėj ir dešinėj pusėj. Pro didelį langą liejasi pavasario saulė.

1.

RAIMUNDAS (*apsivilkęs darbo drabužiais, su rėžtuvu rankoj, atsitraukia nuo statulos ir pažiūri į ją iš vienos vietos, iš kitos*)

Prakeikimas!.. Aš negaliu!.. (*Meta žemėn rėžtuvą ir griebia kūjį.*) Aš tave sudažysiu!.. (*Ušimoja ant statulos.*)

(*Tuo metu įbėga Dalia.*)

DALIA

Arnai! Ką tu darai?!

RAIMUNDAS (*pagriebia ją už rankas ir veda prie statulos*)

Pažiūrėk, pažiūrėk!

DALIA

Ką?

RAIMUNDAS

Nėjau tu nieko nematai?

DALIA

Tu įliejai naujų bruožų.

RAIMUNDAS

Aš visą rytą kaip beprotis raiziau tam savo angelui veidą. Norėjau jį nuskaidrinti, įlieti jam dan-

giškos ramybės, saulėto džiaugsmo, o jis vis žiūri-
i mane kaip piktas demonas ir nuodėmingai šyp-
sosi. (*Visas sujuda.*) O!.. Jis mane iš proto išves!..

DALIA

Arnai, tau tik taip rodosi. Kodel gi aš nieko
nematau?

RAIMUNDAS (*žiūri į statulą*)

Palauk, palauk! (*Paima rėštuvą ir žiūri į amo-
ną.*) Aš dar sykį pabandysiu. (*Birba.*)

DALIA

Gal man pasipuošti angelo rūbais?

RAIMUNDAS

Čia ne rūbai svarbų, bet—siela, dvasia. (*Raižo
statulą.*) Stok čionai, prieš šviesą!

DALIA (*atsistoja nurodyton
vietai*)

Ar man šypsotis?

RAIMUNDAS (*liauja dirbęs*)

Ne, nieko nebus. Čia tikrai kažkoks prakeiktas
mas viešpatauja.

DALIA

Iš kur jis čia bus.

RAIMUNDAS

Kai aš užsimerkiu, gražiausiąjį angelą regiu,
bet reikia tik man žvilgtelėti į tave bei į statulą,
bematant mano akyse išauga tavo veido išraiška,
kurią tu turėjai tą vakarą, kai pas mus nusišovė
Gandas.

DALIA

Arnai, kam tu man primeni tą baisųjį vakarą?

RAIMUNDAS

O, kokia tu baisi buvai, kai krauju putojančios mirštančio lūpos pratarė tavo vardą.

DALIA

Ji tur būt troškulys kankino. Aš aiškiai girdėjau, kaip jis, taręs mano vardą, vos girdžiamai prašnibždėjo dar: „vandens“ ir paskum amžinai užmerkė savo akis.

RAIMUNDAS

Aš nežinau, mano brangioji, kaip ten viskas tą akimojų buvo, nes aš visą tą laiką, tartum kažkokios juodos būtybės prislėgtas, paskendau tavo baisiame žvilgsny ir iki šiol negaliu iš jo pakilti. *(Atsisėda ir paremia rankomis galvą.)*

DALIA *(prisina prie jo)*

Arnai... Brangusis... Nesikankink... *(Glosto jam plaukus.)*

RAIMUNDAS

Tu įsivaizdini, ką reiškia dieną ir naktį sukautytam tūnėti juodoj bedugnėj ir bejėgiai laužyti savo saulėtus sparnus? Tai mano dabartinės kūrybinės nuotaikos vaizdas.

DALIA

Tu, beskubėdamas dirbti statulą, pavargai, išsivargai, todėl ir esi taip nusiteikęs. Tau reikia pasilsėti.

RAIMUNDAS

Anksčiau aš dar labiau pavargdavau, bet tas nuovargis man būdavo ne nuovargis, o džiaugsmas. Nejau tu nemeni, kaip aš kupinas pavasario kūrybinės galios, tartum žaisdamas, gimdydavau akmenų skeveldrose džiaugsmingą gyvybę? O dabar? Dabar

aš, kaip bejėgis, kaip vergas, bijau žvilgtelėti į savo rankų darbą, į savo kūdikį...

DALIA

Nekalbėk taip, nekalbėk! Tu, tur būt, maža miegojai.

RAIMUNDAS (*keletą sykių pereina per kambarį ir, sustojęs, žiūri į statulą*)

Žiūrėk, žiūrėk! Argi tai angelas? Taip šypsosi tik pikčiausioji žemės nuodėmė, nekaltybės rūbais pasipuošusi.

DALIA

Arnai, juk tu mane gi vaizdavai? Iš kur čia gali būti nuodėmė?

RAIMUNDAS

Aš nežinau, aš nežinau, iš kur ji čia mano sukurtame Dievo angele atsirado. Bet ji yra. Aš ją savo akimis regiu, savo širdžia jaučiu. Tik kažkodėl nepajėgčiau jos savo kūrybinės kančios saule nuskaidrinti...

DALIA

Arnai... Brangusis...

RAIMUNDAS

Tu klausai, iš kur čia toji nuodėmė atsirado. Juk, sako, kad moteris, nešiodama po savo širdžia meilės žiedą, būna tokia jautri, kad smulkiausias gyvenimo nuotykių daro įtakos jos busimam kūdikiui. O mes, kūrėjai, ar ne toki patys esame, kaip tos moterys, ruošiančiosios būti motinomis? Ir toji tavo veido išraiška prie Gando lavono dar bar neduoda man gyventi, neleidžia mano dvasiai laisvai pakilti į kūrybos džiaugsmo dausas...

DALIA

Arnai!..

RAIMUNDAS

Achl.. Aš nebe kūrējas, bet kažkokio prakeikimo vergas!.. Tu suprantū, mano brangioji, kaip aš giliai kenčiu, nepajėgdamas įkūnyti tai, ką savo svajonėj regiu, ko savo visa liepsnojančia širdžia ilgiuosi?..

DALIA

Mano mielas, mano brangus... (*Eina prie jo.*) Eikš pas mane! Leisk aš tave apkabinsiu, prispausiu prie savo mylinčios krūtinės, išbučiuosiu tau akis, nuraminsiu tave — ir tu pats tuomet žiūrėsi ir stebėsis savo padirbta statula.

RAIMUNDAS

Ach, kad taip būtų! Bet aš nebetikiu!..

DALIA

Bus, bus, mano mielas... Tave, matyti, labai paveikė visi tie tardymai, visa toji neramybė, surišta su vargšo Gando nusižudymu.

RAIMUNDAS

Laimė dar, kad jis paliko raštelį, prašydamas nieko nekaltinti dėl jo mirties.

DALIA

Dabar jau, ačiū Dievui, viskas išaiškinta, ir mes vėl galėsime ramiai gyventi ir džiaugtis savo meile. O aš taip dabar tave mylėsiu, kaip dar nė viena moteris pasauly niekuomet nėra mylėjusi nė vieno vyro...

RAIMUNDAS

Aš žinau, mano brangioji, ir labai džiaugiuosi, kad turiu tave, kaip tikrąjį Dievo angelą.

DALIA

Jeigu tu norėsi, mes išvažiuosime kur nors į kalnus prasiblaivyti, atsikvėpti tyru oru, dangaus žydruma.

RAIMUNDAS

Tu tiesą kalbi. Ir man pastarąjį laiką dažnai ateina į galvą mintis kur nors pavažiuoti, palikti toli nuo savęs tą vietą.

DALIA

Na ir išvažiuosime. — Ach, tu, Arnuti! Tu pas mane visai kūdikis... Bet toks geras, toks protingas kūdikis, kurį man norisi visą laiką tik — myluoti, bučiuoti, liūliuoti, lepinti...

RAIMUNDAS (*linksmėdamas žiū-*

ri į ją)

Palauk, palauk, brangioji! (*Paima rėštuvą ir, priejęs prie statulos, ima dirbti.*)

DALIA (*džiaugsmingai šypsodamosi pozuoja jam*).

RAIMUNDAS

Tu dabar man vėl atrodei kaip Dievo angelas, paskendęs saulėtam sapne.

DALIA

Na, matai, Arnuti, kaip gerai, kad aš atėjau pas tave. O tu jau — daužyti tokį kūrinį.

RAIMUNDAS

Tu neprimeni, kada aš pažadėjau kun. Robertui atiduoti statulą?

DALIA

Ar tik ne šiandie. Kun. Robertas, rodosi, už vakar pas mus buvo. Na, taip ir bus. Šiandie.

RAIMUNDAS (*padedą instrumentus ir nusivelka chalata*)

Žinai, aš eisiu pasivaikščioti. Saulėj ir tyrame ore pagalvosiu, kaip čia man pasielgti su ta statula. Tai tu sakai, man nervai? A?

DALIA

Kas gi daugiau, brangusis, jeigu ne nervai. Eik pasivaikščiok gerai, o paskum mes daug apie ką pakalbėsime.

RAIMUNDAS

Na, tai aš einu.

DALIA (*pasipūtusi*)

Ai, koks tu, Arnuti!..

RAIMUNDAS (*nesuprasedamas*)

Ką?

DALIA

Pabučiuotum gi mane išeidamas.

RAIMUNDAS (*linksmai*)

Iš tikrųjų, koks aš... (*Grijata prie žmonos.*)

DALIA

Jeigu tu nenori manęs pabučiuoti, tai aš tave pabučiuosiu. (*Išbučiuoja jam akis, lūpas.*) Na, dabar gali sau eiti. Tegu tave saulė ten bučiuoja. (*Išlydėjusi vyrą prieina prie statulos.*) Viešpatiel! Viešpatiel.. (*Graižo rankas.*) Nejau jis jaučia mano nuodėmę?! Ne, nel.. (*Sukniumba prie statulos.*) Dievel.. Dievel.. (*Meldžiasi rankas sudėjusi.*)

(*Įeina Beatrisa.*)

2.

BEATRISA (*nustebusi žiūri į Daliją*)

Ji meldžiasi?!

DALIA (*pastebėjusi Beatrisą atsistoja ir eina*)

Gerai, kad atėjai, Beatrisa. Aš tavęs visur ieškojau. Man labai neramu.

BEATRISA

Aš buvau išėjusi.

DALIA

Kur?

BEATRISA

Policijoj.

DALIA (*išsigandusi*)

Policijoj?!

BEATRISA

Taip.

DALIA

Tu pasakei?!

BEATRISA

Norėjau pasakyti, bet paskum apsimąsčiau ir išėjau.

DALIA (*atsidūsta*)

Ačiū tau, Viešpatie!

BEATRISA

Aš nebegaliu! Nebegaliu! Man ir tamstos gaila. Bet kad sąžinė, sąžinė mane visą laiką graužia. Aš niekur neberandu sau ramybės...

DALIA

Reikia melstis, Beatrisa, ir tuomet ramybė pati ateis į tavo širdį.

BEATRISA

Aš meldžiuosi. Visą laiką meldžiuosi, bet nieko negelbsti. Dar labiau darosi neramu. Juk melas baisus dalykas!.

DALIA

Aš pati žinau.

BEATRISA

Mane visą laiką sekioja kruvina šmėkla ir gra-so man baisiu kerštu, jeigu aš nepasakysiu visos

teisybės. Sako, nejaugi tu nematai, kaip Gauras, išsiėmęs iš kišenės brauningą ir nė žodžio netakęs, iššovė tiesiog man į širdį?

DALIA (*išsigandusi*)

Beatrisa! Juk ir sienos turi ausis!

BEATRISA

Kas man daryti? Pasakyk, tamsta, kas man daryti?

DALIA

Tylėti ir melstis.

BEATRISA

Mergele Marija!.. Jėzau Kristau!..

DALIA

Jeigu tu dabar pasakytum visa teisybę, mums visiems būtų bloga — ir Gaurui, ir man, ir mano vyrui... O ypač man...

BEATRISA (*verkia*).

DALIA

Prasidėtų naujas tardymas ir viskas iškiltų aikštėn. O tuomet Arnas... Ne, nel.. Tu, Beatrisa, tylėsil Kaip žemė tylėsi...

BEATRISA

Už ką gi kitiems bausmė? Juk tik ant vieno Gauro krinta nuodėmė.

DALIA

Na, matai. Tu pati žinai, kad tik ant vieno Gauro krinta nuodėmė ir kankiniesi.

BEATRISA

Bet melas, baisus melas! Ateina Velykos. Reikia išpažintį atlikti — ir aš negaliu to padaryti, nes kunigas tol neduos atleidimo, kol aš nepasakysiu tos baisios teisybės. Ach, jelgu aš tamstos taip nemylėčiau, senai būčiau viską pasakius, palengvinus sau širdį. (*Apsikabina ją.*)

DALIA (*glosto jai plaukus*)

Ačiū tau už tavo meilę man. Kieno širdis kupina meilės, tam Dievas viską atleidžia. Jis atleis ir tau, Beatrisa. Dievas gailestingas. Jis pats mato, kas žmogaus širdies gelmėse darosi.

BEATRISA

Bet melas! Toji baisi melagystė! Nejaugi galima meluoti?

DALIA

Na, jeigu reikia, Beatrisa? Jeigu žmogus ne iš savo valios meluoja?

BEATRISA

Ne, nel! Aš negaliu meluoti! Mano mirštančios motinos paskutiniai žodžiai buvo: „niekuomet nemeluok, Beatrisa, ir tu gražiai pragyvensi savo amžių“. Taip, taip! Ir man dabar tie motinos žodžiai visą laiką skamba ausyse. Ne, nel! Aš būtinai eisiu išpažinties.

DALIA

Ne, Beatrisa. Tu neisi išpažinties.

BEATRISA

Neisiu? Kodel gi aš neisiu?

DALIA

Aš tavęs neleisiu.

BEATRISA

Neleisi?

DALIA

Taip. Nes jeigu tu tikrai mane myli, turi dėl manęs viską padaryti.

BEATRISA (*pasibaisėdama*)

Ir meluoti?!

DALIA

Ir meluoti, jeigu reikia.

BEATRISA

Ne. Aš taip negaliu mylėti. Meilė turi būti tyra. Man visuomet taip mamytė sakydavo. Ir kunigas Robertas iš pamokslų dažnai taip sako. Jeigu tamsta iš manęs tokių dalykų reikalauji, tai aš geriau tamstos nemylėsiu.

DALIA

Cha cha... Kokia tu dar jaunutė ir kvailutė. (*Rimtai.*) Tu žinai, kas aš esu?

BEATRISA

Kas gi?

DALIA

Nuodėmingas angelas.

BEATRISA (*traukiasi nuo jos*).

DALIA

Kol kas tu manęs dar nebijok. Bet jeigu tu išduotum mano paslaptį, aš tave amžinai pražudysčiau. Aš tave irgi padaryčiau nuodėmingu angelu, kaip ir mane prieš mano norą padarė.

BEATRISA

Ką tamsta kalbi?

DALIA

Tu manai, kad man tai lengva meluoti? Tu, Beatrisa, neturi supratimo, kas darosi mano širdy. Aš kitą syk noriu, kad po mano kojomis prasiverstų žemė ir mane gyvą prarytų.

BEATRISA

Tai kas tamstai yra?

DALIA

Mane slėgia baisus nusidėjimas, kurio aš nepajėgiu nugalėti.

BEATRISA (*traukdamosi nuo jos šėgnojasi*).

DALIA

Jeigu tu manęs dabar nepasigailėsi, išduosi mūsų paslaptį, aš save, tave ir visus nusivesiu tiesiog į pražūties bedugnę.

BEATRISA

Ką tamsta kalbi?

DALIA

Jeigu tu esi gera krikščionė, tai turi pasigailėti manęs, kad aš galėčiau išsinerti iš visų baisenybių, skandinančių mane į amžiną pražūtį.

BEATRISA (*verkia*)

Jėzau Kristau...

DALIA

Tu manęs, Beatrisa, nebijok. Aš savo širdies gelmėse esu kaip balandis. Aš dar ne visai esu pražuvusi. Žiūrėk, aš dar moku žegnotis. (*Žegnojasi.*) Vardan Dievo Tėvo, Sūnaus, Šventosios Dvasios. Amen. Klaupkimės, Beatrisa, ir pasimelskime drauge. (*Abi atsiklaupia.*)

BEATRISA (*žegnojasi*).

DALIA

Viešpatie Dieve, Tu esi geras. Tu iš savo Visatos Sosto gailestingai žiūri į mus vargšus ir kiekvienam, kas visa savo širdžia gailisi, atleidi visus nusidėjimus. Mes čia mušdamosios į krūtinę meldžiame Tave, mūsų gerasai Globėjau, atleisti mum, kad mes kol kas neišduodame baisios žmogžudybės. Amen. (*Abi atsikelia.*)

BEATRISA (*apsikabina Daliją, ir taip jos valandėlę stovi*).

Čia kažkas eina.

DALIA

Aš pati įleisiu. Tu užsiverkusi. Geriau išeik.

BEATRISA (*išeina*).

DALIA (*atidaro duris*)

Prašau.

(*įeina Gaurienė.*)

3.

GAURIENĖ

Labas, ponias.

DALIA

Labas. Laimė ar nelaimė tamstą pas mus atvedė?

GAURIENĖ

Išėjau į miestą vaikučiams šį tą nupirkti ir užsukau pas tamstas.

DALIA

Labai ačiū.

GAURIENĖ (*žiūri į statulą*)

Dieve tu mano, koks tamstos vyras meisteris. Padaryk tu man tokią grožybę.

DALIA

Patinka tamstai?

GAURIENĖ

Kur čia nepatiks. Už tokį darbą Dievas dangų gali atidaryti. Kaipgi. (*Stebisi statulą.*)

DALIA

Prašau sėsti.

GAURIENĖ

Dėkui. Manęs vaikučiai laukia. Aš tik vieną valandėlę. Norėčiau su tamstos vyru pakalbėti.

DALIA

Jo nėra namie. O kas per reikalas?

GAURIENĖ

Aš noriu ji prašyti padaryti man Sopulingosios Dievo Motinos statulą.

DALIA

Ach, taip. O kam ji tamstai reikalinga?

GAURIENĖ

Aš, mat, per dienas naktis vis viena ir viena su savo vaikučiais. Kasdien žiūrėdama į tokią statulą rasčiau sau paguodos, pasisemčiau stiprybės kantriai nešti Aukščiausiojo paskirtą man našlą.

DALIA

Mane labai stebina tamstos žodžiai. Nejau tamstos nelengvas gyvenimas?

GAURIENĖ

Vienas Aukščiausias tik mato iš savo aukštybių mano širdies kančias. Kaipgi. Aš esu ne kokios sveikatos. Kasmet skausmuose gimdyti, per dienas naktis vargti su savo mažyčiais. O vyras... Aš niekam nesiskundžiu. Tik tamstai dabar sakau. Kol jo nėra namie, aš jo laikiu, svajoju apie jį. Bet reikia tik jam peržengti slenkstį, visas pragaras pakyla. (*Ašaroja.*) Kad jis nors kada paguostų, meilų žodį tartų. Vienas išganymas dar kad skurdo nematau. Taigi man ir atėjo į galvą turėti sau Sopulingosios Dievo Motinos statulą...

DALIA

Gera. Aš pati paprašysiu Arną, kad jis padarytų tamstai tokią statulą.

GAURIENĖ

Labai ačiū. Aš ne veltui. Už pinigų.

DALIA

Bet aš ir tamstos vyrą gerai išbarsiu, kad jis, apsimesdamas pavyzdingu šeimynos tėvu, taip begėdiškai visus apgaudinėja.

GAURIENĖ

Apsaugok Dieve! Geriau jau nieko tamsta jam nesakyk. Jeigu jis sužinotų, kad aš pasiskundžiau, nė kvapo nepaliktų mano kūne. Kaipgi. Toks smarkus jis žmogus, atleisk jam, Viešpatie.

(*Girdėti skambutis.*)

DALIA

Atsiprašau. (*Eina įleisti.*)

GAURIENĖ

Tik susimildama, tamsta, niekam nė žodžio, kad aš čia truputį širdį palengvinau.

DALIA

Būk rami tamsta. (*Atidaro duris.*) A, tamsta! Prašau. (*Įeina Gauras.*)

4.

GAURAS

Kunigo rektoriaus dar nėra?

DALIA

Nėra.

GAURAS (*pamatęs žmoną*)

Ir tu čia. Kokiu būdu?

GAURIENĖ

Išėjau į miestą vaikučiams drabužėlių Velykoms nupirkti ir pro šalį bėgdama užėjau ponią aplankyti.

GAURAS

Kaipgi tu vaikus palikai? Jie ten, be tavęs likę, namus išgriaus.

GAURIENĖ

Ką ten jie, mažyčiai, išgriaus. Aš tuojau grįžtu. (*Ruošiasi eiti.*) Tu lieki?

GAURAS

Lieku. Rektorius atvažiuos statulos. Prašė ma-
nės pagelbėti.

GAURIENĖ

Na, tai aš bėgu. Sudiev, ponia.

DALIA

Sudiev. Ačiū už apsilankymą. (*Isleidžia ją.*)

5.

GAURAS

Ji nieko nesakė? Nesiskundė?

DALIA

Ne. Kodel tamsta klausė?

GAURAS

Moteris, juo geriau jai gyvenasi, juo daugiau
ji nori. Vyro nėra namie?

DALIA

Nėra.

GAURAS

Kunigas rektorius žadėjo atvažiuoti pasiimti
savo angelo.

DALIA

Aš žiūriu į tamstą ir stebiuosi.

GAURAS

Kodel?

DALIA

Dar klausė! Kad esi toks ramus.

GAURAS

O ką?

DALIA

Juk mum iš visų pusių gresia pavojus, pražūtis.

GAURAS

Juo labiau reikalingas ramumas. Tai gyvenimo paslaptis.

DALIA

O ten, širdy, tamstai niekas nešaukia baisiu balsu: sąžinė, sąžinė?

GAURAS

Sąžinė? Che che. Kas man sąžinė, jeigu aš turiu protą, geležinę valią.

DALIA

Na, o Gando kruvina, slaubinga šmėkla tamstos nesekioja, kaip šešėlis?

GAURAS

Ką čia mane tardai? Aš už tą nelaimingą vėlę užpirkau keliose bažnyčiose mišias. Gandas turi man atleisti, nes aš kitaip pasielgti negalėjau. O tamsta privišteltum būti man dėkinga.

DALIA

Ach, šitaip. Laimingas tamsta žmogus.

GAURAS

Ką čia čimei kalbėti? Juk davėme vienas kitam žodį niekados neminėti to nemalonaus atsitikimo.

DALIA

Nieko. Aš taip sau. Tik žaidžiu. Man labai linksmu.

GAURAS

Sakiau, kad aš viską padarysiu. Tu už mano pečių gali sau dangų kurti ir tik retkarčiais mane į jį priimti... (*Visai arti prieina prie jos.*) Angelas...

DALIA (*vėšdama jam per žandą*)

Salio, ragani!

GAURAS (*nustebęs stovė*)

Al.. (*Pagriebia ją už rankos.*) Klaupkis ir bučiuok man kojas!

DALIA (*verždamosi iš jo*)

Atsitrauk!

GAURAS

Sakau atsiprašyk!

DALIA

Niekados!

GAURAS

Vienas žodis — ir tavęs nebėra! Tu būsi — neištikima žmona, paleistuvė, prostitutė!

DALIA

Tavo žodžiais niekas nepatikės, žmogžudy!

GAURAS

Ką?! (*Sviedžia ją per kambarį.*) Aš žmogžudys?
O kas mane padarė žmogžudžiu? Kas? Ar ne tu?

DALIA

Aš tave žmogžudžiu padariau? O!.. Tik tikras žmogžudys taip gali kalbėti. Ko tu nori iš manęs, piktas žmogau?

GAURAS

Cha cha... Ko aš noriu... Jauna moteris klausia vyro, ko jis nori iš jos... Cha cha... Nekalta mergaitė...

DALIA

Tu savo klastomis, savo pinklėmis kaip voras mane apnarpliojai ir čiulpi mano širdį. Tu manai, kad atimsi mane iš Arno? Ne, niekados to nebus! Niekados! Girdi, pavyzdingas šeimos tėve?! Aš už žmogžudžio pečių kaip dangų... Cha... cha...
(*Kažkaip kupina skausmo kvatojasi.*)

GAURAS

Kam čia toji kvaila isterika?

DALIA

Ča ča...

GANDAS (*ramina ją*)

Na, del Dievo... Kas čia dabar...

DALIA (*staiga surimtėja*)

Del Dievo? Del kurio? Ar del to, kuriam tu užpirkai šimtą šventų mišių už savo rankomis nužudytą žmogų?

GAURAS

Tylėkl!

DALIA

Geras tavo Dievas, kuri tu gali papirkti. Ir dar kokiais pinigais! Iš „Džiaugsmo Valandos“ namų..

GAURAS

Sakau — tylėkl!

DALIA

Kas bus, kai vargšas kunigas Robertas sužinos, kad jo bažnyčios šulas savo slapta užlaikomuose namuose prekiauja nelaimingų moterų kūnu ir siela?

GAURAS

Susimildama! Ar iš proto eini?

DALIA

A, nepatinka? Ir ko aš tavęs bijau? Aš dar šiandie pati nueisiu į policiją ir pasakysiu, kad tu žmogžudys!

GAURAS

Tavim niekas netikės, nes aš papasakosiu, kad tu mano meilužė, tu iš keršto man darai. O liudininkų aš, kiek tik norėsiu, turėsiu. Tarnaitė, kuri tau laiškus nešioja, klubo šeimininkė, ponas Chichi. Tik pabandyk.

DALIA

Ot ir pabandysiu. Mano ir Beatrisos parodymai nusvers visus tavo liudininkus.

GAURAS

Beatrisa žino? Ką tu sakai?

DALIA

O tu ką manei? Ji savo akimis matė, kaip tu negailestingai iššovei. A, kaip dabar bus? Aš tuoj pakviesiu čia Beatrisą... (*Eina.*)

GANDAS (*pastoja jai kelią*)

Susimildama! Ką tu darai?

DALIA

Leisk! Aš nebeturiu jau jėgų gyventi tame purve...

GAURAS

Ponia Raimundienė! Del Dievo! Nežudyk manęs ir savęs!

DALIA

Sakau — leisk!

GAURAS (*puola ant kelių*)

Pražūsim! Mes abudu pražūsim! Ach, Viešpatiel..

DALIA

A, raitais tartum žaltys liepsnoj... Oi.. Aš tavo širdy visą pragarą sukursiu už savo, už tavo žmonos ir kitų kančias...

GAURAS

Ne, nel.. Tu manęs nežudysi, nes ir pati tuomet pražūsi.. Ponia!.. Girdi?.. Al.

DALIA

Kelkis! Čia kažkas eina.

GAURAS (*atsikelia*)

Ponia, mes susitiksime tuose namuose ir viską aptarsime. Dabar nė žodžio! Del Dievo — nė žodžio! O tai aš...

DALIA (*atidaro duris*)

Prašau!

(*Įeina kun. Robertas.*)

6.

Kun. ROBERTAS

Garbė Jėzui Kristui.

GAURAS

Per amžių amžius.

Kun. ROBERTAS (*Gaurui*)

Tamsta jau čia?

GAURAS

Aš jau senai tamstos laukiu.

Kun. ROBERTAS

Tikiuosi, sėdėdamas tarp dviejų angelų, nerūgojai manęs.

GAURAS

Žinoma, kad ne.

Kun. ROBERTAS

Aš taip ir maniau. — Na, tai viskas tvarkoj. Tamsta man padėsi pagabenti mano statulą. — Kodel gi ponია tokia?

DALIA

Nieko, kunige. Taip sau. Bet Arno, kunige, nėra namie. Aš nežinau, kaip čia dabar bus. Jis šiandie dar visą rytą dirbo. Vis nepatenkintas savo kūrinio.

Kun. ROBERTAS

Ką čia būti nepatenkintam tokia grožybe. Tavo
Arnas, matyti, nori su pačiu pasaulio Kūrėju susi-
lyginti.

GAURAS (*paima apsiaustą,
kuriuo Dalia pozavo savo vyrui, ir apsupa jį*)

Tik pažiūrėk, kunigel..

Kun. ROBERTAS (*bučiuoja ją į galvą*)

Ačiū tau, vaikeli, kad nepatingėjai padėti Arnui
padaryti man tą mano senai svajojamąją statulą.
Tesaugo tave už tai visą gyvenimą gerasai Ange-
las Sargas. Oi, kaip apsidžiaugs mano parapijonys,
kai jie netikėtai išvys Velykų rytą gražų baltą An-
gelą, bestovintį šventoriuj. — Kaip mes jį čia dabar
išnešime?

GAURAS

Ką čia reiškia. Jis ant ratukų. Galima išstumti.

DALIA

Man net ašaros trykšta. Tartum kažką gyvą
ruoštumetės iš namų išvežti.

Kun. ROBERTAS

Na, matai, kokia ji gerutė. Tuoju ir ašaros.
Reikia būti stipresnei.

GAURAS (*bando stumti statulą*)

Žiūrėkite!

(*Tuo metu įeina Raimundas.*)

7.

Kun. ROBERTAS

Štai ir kūrėjas.

RAIMUNDAS

Ką tamstos čia darote?

GAURAS

Ruošiamės išvežti angelą.

RAIMUNDAS

Ką? Šalin nuo mano statulos! Tamsta perdaug čia šeimininkauji mano šventovėj!

Kun. ROBERTAS

Arnai, tai aš...

RAIMUNDAS

Atsiprašau, gerbiamas rektoriau. Aš šiandien neduosiu tamstai angelo. Aš noriu dar padirbėti. *Žmonai.*) Prašyk svečius pas save.

DALIA

Prašau.

Kun. ROBERTAS

Tai gal būt ryt galima bus atvažiuoti?

RAIMUNDAS

Nežinau, rektoriau. Aš tamstai pranešiu.

(Visi išeina.)

RAIMUNDAS *(likęs vienas skubiai išsiima laišką ir skaito)*

„Arnai! Ateik kada nors vakaro metu į „Džiaugsmo Valandos“ namus, kur tu gali visai netikėtai sužinoti daug įdomių dalykų apie savo žmoną. Tavo draugas.“

Ką? Kas man drįsta taip rašyti?! O jeigu tiesa? O!.. Ne, nel.. Tai melas! Tai biaurus šmeižtas!.. *(Vaikščioja susijaudinęs. Paskum sustoja ties statula.)* Tai šit iš kur toji nuodėmė tavy atsirado! O, prakeikimas!.. Taip, taip! Juk aš toks kupinas neramumo tave kūriau... Degiau kaip ugnis... O, jeigu tiesa! Kas tuomet? Kas tuomet?..

(Vagčia įeina Chichi.)

8.

CHICHI

Atsiprašau. Aš užmiršau tamstai pasakyti...

RAIMUNDAS

Aš perskaičiau šitą laiską. Kieno ranka jis rašytas?

CHICHI

Chi. Toji ranka senai jau nebejudą. Tai tas muzikas.

RAIMUNDAS

Gandas?

CHICHI

Chi.

RAIMUNDAS (*eina per kambarį*)

Aš juo tikiu, tikiu... (*Sustoja.*) Bet nei Juk jis prieš mirtį, tur būt, nepilno proto buvo. Man ir gydytojas taip sakė, kuris skrodė jo lavoną.

CHICHI

Chi. Jis jokio proto neturėjo. Jis ir man liepė ne protu, bet širdžia, jausmais gyventi.

RAIMUNDAS (*vėl žiūri laišką*)

Bet čia adresas nenurodytas. Gal būt ir namų tokių nėra.

CHICHI

Chi. Namai tai yra. Namų visokių yra. Aš tamstai ir adresą galiu pasakyti.

RAIMUNDAS

Tiesa?

CHICHI

Ramybės gatvė, 5 numerius. Tik tamsta niekam nė žodžio, kad aš tą laiškėlį tamstai įteikiau. O nueiti ir aš patarčiau. Atsarga gėdos nedaro.

RAIMUNDAS (*vaikščioja, paskum
sustoja prieš jį*)

Matai tamsta? (*Rodo jam laišką.*)

CHICHI

Chi. Aiškiausiai matau. Documentum testimonii.

RAIMUNDAS (*suplėšo laišką į
mažiausius gabalėlius*)

•Tai melas! Tai šmeižtas! Tai ligonio nesveika
vaizduotė!

CHICHI

Chi. Jeigu aš būčiau gražiosios lyties atstovas,
tai būtinai ieškočiau sau tokio amžino draugo, kaip
tamsta. Aš velionies valią, taip sakant, jo širdies
testamentą tamstai įteikiau ir mano misija baigta.
Dixi. (*Žemai pasilenkia.*) Ramybės gatvė, 5 nume-
rius. Namų visokių yra. (*Dar kartą pasilenkia ir
išeina.*)

RAIMUNDAS (*susiima galvą*)

Oll.. Ne, nel.. (*Atsislieja į statulą ir rymo.*)

(*Ieina Dalia.*)

9.

DALIA

Arnail (*Eina prie jo.*) Kas tau, brangusis?

RAIMUNDAS (*tyliai*)

Suspausk, suspausk man galvą! Joj kažkas ne-
gera man darosi. Tartum žaibai joj blykčioja.

DALIA

Ach, tu mano brangus vyre... (*Prispaudžia jo
galvą prie savęs.*)

(*Ieina Beatrisa.*)

BEATRISA

Aš negaliu, negaliu!.. Man ir dabar prisivaidino

baisi šmėkla... Aš einu... einu!.. Jokios galios nebe-
pajėgs mane sulaikyti...

DALIA

Beatrisal

BEATRISA

Ne, nel.. (*Išbėga.*)

DALIA (*vejasi ją*)

Beatrisal

RAIMUNDAS

Kas jai yra? Kur ji nuėjo?

DALIA

Nieko, nieko... Ji kažką įsivaizdavo ir nerimau-
ja. Nuėjo išpažinties atlikti. Aš tau paskum viską,
viską papasakosiu. Dabar nieko nekalbėkime. Pa-
sėdėkime va taip suglaudę galvas... (*Prisispaudžia
prie jo.*) Ir mums bus gera, gera džiaugtis šventos
mėilės bežodžia pasaka... (*Ji kažkur žiūri. Iš jos
plačiai pravertų akių ruošiasi ašaros byrėti.*)

KETVIRTAS VEIKSMAS.

Gražus kambarys elektros nušviestas. Duryš — kairėj, dešinėj ir scenos gilumoj. Pastarosios alda ros ir pro jas matyti puošni salė.

1.

GAURAS (rodydamas į kairę ir į dešinę)

Ir šitie kambariai jau baigti remontuoti?

PONIA

Kaipgi. Visas kerteles atnaujinau.

GAURAS (patenkintas)

Mūsų įstaiga kaip ant mielių auga.

PONIA

Ne veltui ji „Džiaugsmo Valanda“ vadinasi.

GAURAS

Ne tik mūsų svečiams, bet ir mums ji vienas džiaugsmas.

PONIA

Dar ir koks!

GAURAS.

Kiek per šį mėnesį buvo įplaukų?

PONIA

Aš dar visko nesuvedžiau, bet, rodosi, neblogiausiai sekasi.

GAURAS

Gerai. Labai puiku. — Naujų klientų neatsirado?

PONIA

Tik vienas, bet geresnis už keletą. Pinigų palieka visą krūvą.

GAURAS

Gera.

PONIA

Sveikindamasis ir atsisveikindamasis vieną žodį tik ir težino: paslaptis, ponia, paslaptis! Tartum mums patiems nerūpi paslaptis.

GAURAS

Ohohol! Apsaugok Dieve, jeigu išeitų aiškumon! Tamstai dar šiaip taip...

PONIA

Kodel gi jau man — šiaip taip?

GAURAS

Tamsta esi viena. Čia ar kitur — ar ne vistiek pat? Bet man—šeimynos tėvui, bažnyčios rėmėjui, visuomenės veikėjui.. Neduok Dieve!

PONIA

Rimčiau pagalvojus, koks čia mūsų nusidėjimas, jeigu mes, kam nuobodu gyventi savo židiny, suteikiam progos praleisti džiaugsmingai laiką. Čia kiekvienas sau randa, ko tik jo kūnas ir siela geidžia. Tamsta, rodosi, dar nematei, kaip aš savo klientes suskirsčiau.

GAURAS

Kaip tai — suskirsčiau?

PONIA (*iš kažkur paima tris albumėlius*)

Čia sudėtos tos, kurioms paslaptis, taip sakant, nusišpiauti. (*Paduoda jam pirmąjį albumą.*)

GAURAS

Na, tai ir mums ant jų nusišpiauti. Čia nekokia prekė. (*Padedą pirmąjį albumą ir ima antrąjį.*) O čia?

PONIA

Čia, taip sakant, nei šis nei tas.

GAURAS

Ehe... Kokios gražios.

PONIA (*linksmiai*)

Gražios... Bet ką pasakysi šitą albumą pavartęs... (*Paduoda jam trečiąjį albumėlį.*)

GAURAS (*varto albumą*)

Iš tikrųjų, Dievo angelai... O čia kas? (*Piktai.*)
Ką tamsta padarei? Kaip tamsta drįsai?

PONIA

Ką? Kas yra?

GAURAS

Oi! Oi! (*Eina per kambarį galvą suėmęs.*) Aš
tamstą kaip tešlą suminkysiu!

PONIA

Kas atsitiko? Ko čia tamsta bliauni kaip žvėris?
Prašyčiau ramiau, o tai aš nepasivaržysiu duris parodyti.

GAURAS

Ką? Man — duris?

PONIA

O kodėl gi ir ne? Aš ne tokiems ponams rodydavau duris, jeigu jie nemokėdavo elgtis su gerai išauklėta moterim.

GAURAS

Oi! Oi!.. (*Vaikščioja.*)

PONIA

Ko gi čia dabar bėgioji kaip pasiutęs?

GAURAS

Ko aš bėgioju? Iš kur čia albume atsirado
šitos moters atvaizdas? (*Rodo išėmęs iš albumo fotografiją.*)

PONIA

Cha cha...

GAURAS

Nesijuok, bet greičiau sakyk man!

PONIA

Nagi tamsta pats ją man palikai.

GAURAS

Aš? Aš pats palikau?

PONIA

Rodosi, neperdaug buvai įsigėręs, kad neatmintum. Dar jis čia man reikau! Aš maniau, kad tamsta tą savo meiluzę jau paleidai.

GAURAS

Jos niekas dar nereikalavo?

PONIA

Ne, nes dar niekas neturėjo laimės ją matyti mūsų albume.

GAURAS

Fu, net sušilau. (*Linksmas vaikščioja po kambarį.*) Slaptas įėjimas į mūsų „Džiaugsmo Valandos“ namus tas pats liko?

PONIA

Tas pats.

GAURAS

Šiandie gali čia atvykti naujas svečias, kuriam aš pamiršau paaiškinti kaip įeiti. Taip kad jis ateis pro didžiąsias duris. Prašau jį gražiai priimti ir elgtis su juo, kaip su savo žmogum.

PONIA

O kaip jis atrodo?

GAURAS

Jaunas, gražus vyras. Su barzdele. Jis, manau, iš karto labai nedrąsiai čia jausis, nes yra be galo drovus žmogus.

PONIA

Nieko. Aš jį padrąsinsiu.

GAURAS (*pasiūri į laikrodį*)

Ojojoil! Sudiev tamsta! (*Griebia fotografiją ir nori ją išidėti.*)

PONIA

Palauk, palauk! Man pinigų turi duoti.

GAURAS

Kokių pinigų?

PONIA

Na, pinigų, kurie man iš sveiko priklauso.

GAURAS

Vis — pinigų ir pinigų!

PONIA

Na, ko čia dabar be reikalo šiaušieši? Juk matai koks remontas padarytas. Be to dar ir šiaip esi man skolingas.

GAURAS

Man rodos! kad gerbiamoji mane skriaudi.

PONIA

Ką?

GAURAS

Taip sakant — imi apgaudinėti.

PONIA

Aš — apgaudinėti?! Jeigu taip drįsti kalbėti, bastal! Aš su tokiu ponu nebenoriu turėti jokių reikalų! Ot, ką aš tamstai pasakysiu. Aš jį apgaudi-

nėju?! Tai aš, vadinasi, apgavikė? Be jokios garbės ir sąžinės žmogus?!

GAURAS (*padeda ant stalo fotografiją ir išsiima pinigine*)

Na, gana, gana jau. Aš nenorėjau tamstos įžeisti. Žinai, pinigais toks daiktas...

PONIA

Tai neregėtas dalykas! Aš — apgavikė?!

GAURAS

Na, sakau, kad atsiprašau.

PONIA

Kas man atsiprašymas! Pinigus man duok! Girdi?

GAURAS

Kad aš šiandie pažadėjau mėsų bažnyčios rektoriui nuvežti. Jis Velykoms nori nupirkti naują Kristų, paskum pastatyti šventorių Angelo statulą ir gražiai įtaisyti Dievo grabą.

PONIA

Kas man rūpi, ką ten kas nori padaryti.

GAURAS

Nu, kaip tamsta gali taip kalbėti? Juk čia bažnyčios reikalai.

PONIA

Prašyčiau be jokių moralų ir kad tuojau man būtų pinigai. — Aš — apgavikė!..

GAURAS

Gal būt aš vėliau kiek atvešiu. Nėra čia ko pykti.

PONIA

Pykti! Kaip aš galiu būti rami, kada man stčiai į akis meta žodį — apgavikė? Žiūrėk, kad man būtinai atneštum nors keletą tūkstančių!

GAURAS

Atnešiu, atnešiu. Tik, susimildama, nekodakuok čia be reikalo. Aš, mat, karšto būdo žmogus. Sudiev.

PONIA

Ne sudiev, bet iki pasimatymo. (*Islėdejusi ji sugrižta prie stalo.*) Aš tau parodysiu — apgavikė! (*Žiūri paėmusi Gaurą užmirštą fotografiją.*) Cha cha... Kai tik apie pinigus kilo kalba ir savo gražuolę užmiršo. Palauk, aš tau gerai atkeršysiu už tavo gražų žodelį, kuriuo tu mane pavaišinai. (*Įdeda atgal Dalios fotografiją į albumą.*) Bus tau — apgavikė. (*Skambutis.*) Kas gi čia dabar pro tas duris? A... Tai, tur būt, tas naujas svečias su barzdele. (*Eina prie durų.*) Kas ten?

RAIMUNDAS (*už durų*)

Svečias.

PONIA (*atidaro duris*)

Prašau, labai prašau... (*Įleidžia jį.*)

2.

RAIMUNDAS

Aš, rodosi, nepaklydau? Čia „Džiungsmo Vailanda“?

PONIA

Čia, čia. Aš jau senai tamstos laukiu.

RAIMUNDAS

Aš su mažu reikalu.

PONIA

Labai džiaugiuosi galėdama tamstai patarnauti. Prašau sėsti.

RAIMUNDAS

Dėkui. Pas tamstas gražu čia.

PONIA

O, pas mus viskas kaip reikia. Kaipgi kitaip.
Mano kompanionas...

RAIMUNDAS

Koks kompanionas?

PONIA

Tamstos pažįstamas, Ponas Gauras.

RAIMUNDAS

A, aš buvau pamiršęs. Atsiprašau.

PONIA

Priešinosi remontui. Aš jau pati. Sakau, kas čia
per „Džiaugsmo Valanda“, jeigu svečiai neturi
komforto.

RAIMUNDAS

Aš tiesiog stebiuosi, kad tokioj vietoj būtų to-
kia įstaiga.

PONIA

Visi svečiai džiaugiasi. Čia kiekvienas randa
sau ramią vietelę ir puikiausiai gali pasilsėti, pasi-
džiaugti, užmiršti šeimyninius nemalonumus.

RAIMUNDAS

Bet atsiprašau, ponia. Aš labai trumpam laikui.
Mat aš... Na, kaip čia man tamstai pasakius...

PONIA

Aš žinau, žinau, kad tamsta esi labai kuklus
vyras. Mane ponas Gauras įspėjo.

RAIMUNDAS

Ponas Gauras. Kada gi jis...

PONIA

Jis tik ką čia buvo. Taip kad aš žinau su kuo
turiu reikalą.

RAIMUNDAS

Tamsta mane žinai?

PONIA

Būk ramus. Man tamstos vardas nereikalingas. Pas mus paslaptis šventai laikoma. Iš čia ir mūsų pasisekimas.

RAIMUNDAS

Ach, šitaip. Na, tai aš labai džiaugiuosi.

PONIA

Tamsta pats matai, kaip čia tylu, ramu, tartum vienuolyne. Žinoma, moderniniame.

RAIMUNDAS

Ir čia visuomet taip būna?

PONIA

Jeigu tamsta panorėsi būti mūsų klubo narys, pamatysi, kad kartais čia būna taip linksma, taip triukšminga, kaip retai kur kitur.

RAIMUNDAS

Taip?

PONIA

Mat mes čia dažnai ruošiame vadinamus abiejų lyčių bendro džiūgavimo kaukių pažintis.

RAIMUNDAS

Tiesa? Aš visai nesitikėjau.

PONIA

Oi, kas čia kitą sykį darosi! Kartais, žinoma, neapsieinama ir be dramų.

RAIMUNDAS

Tiesa?

PONIA

Ypač vieną sykį čia atsitiko be galo nemalonus dalykas.

RAIMUNDAS

Būtent?

PONIA

Per mūsų neapsižiūrėjimą [visai netikėtai susitiko vyras su savo tikra žmona ir... Oi, oi, kas čia tuomet darėsi... Keisti žmonės. Abudu toki — ir kelti dramą.

RAIMUNDAS

Iš tikrųjų. Tamsta sveikai galvoji.

PONIA

O, aš visko esu mačiusi. — Bet dabar mes, ruošdami tokias kaukių pažintis, esame labai atsargūs.

RAIMUNDAS

Tamsta esi be galo protinga ir simpatiška moteris. Aš tiesiog stebiuosi. Na, nežinau, kaip čia tamstai aiškiau pasakius.

PONIA

Aš ir taip gerai suprantu. (*Eina paimti albumą.*)

RAIMUNDAS (*kyla*)

Kur tamsta eini?

PONIA (*duoda albumą*)

Prašau pasigrožėti.

RAIMUNDAS

Kas čia yra?

PONIA

Mūsų gražuolės.

RAIMUNDAS

Moterys? (*Nervuodamasis pavarto albumą ir padeda jį.*) Ne, ponია. Aš tiesą pasakius... Na, kaip čia tamstai paaiškinti...

PONIA

Oi, koks tamsta nedrąsus. Net man pačiai nebesmagu. Prašau šitą pavartyti. (*Duoda antrą albumą.*)

RAIMUNDAS

Ir čia moterys? (*Paskubomis peržiūri albumą.*)

PONIA

O, pas mus įstaiga visais atžvilgiais ištaiginga.

RAIMUNDAS (*padeda albumą*)

Ačjū. Aš turiu tamstai prisipažinti, kad visai netikėtai čia patekau. Antra vertus, jeigu aš ir norėčiau šiandie čia pasilikti, man be galo svarbu paslaptis.

PONIA

Paslaptis? (*Paima trečią albumą.*) Už paslaptį aš savo galvą užstatau.

RAIMUNDAS (*pats griebia iš jos albumą.*)

PONIA

Visoms toms, kurias tamsta pamatysi šiame albume, manau, ne mažiau rūpi paslaptis, kaip man ir tamstai, mano gerbiamas pone.

RAIMUNDAS (*pamato savo žmonos atvaizdą ir visas suvirpa*)

Ką? Ne, ne! Negali būti!

PONIA

Ko negali būti?

RAIMUNDAS (*bado pirštu į albumą*)
Mano svajonėl.. Mano idealas!.. Mano angelas!..

PONIA

Kuri gi tokia laiminga?

RAIMUNDAS

Va šita, šita! Ir aš galiu ją čionai matyti? Galiu su ja kalbėti?

PONIA

Palauk, tamsta. Aš truputį pagalvosiu.

RAIMUNDAS

Greičiau, greičiau, tamsta galvok! (*Žiūri į albumą.*)

PONIA (*sau*)

Aš — apgavikė! Ot tyčia ją pakviesiu.

RAIMUNDAS

Na, sakyk gi, tamsta, ar galiu aš ją čia matyti?

PONIA

Visko kito neužtikrinu tamstai, bet matyti ją ir kalbėti su ja tamsta gali, jeigu gerą honorarą man duosi.

RAIMUNDAS

Viską atiduosiui! Aš už vieną jos žodelį, čia išgirstą, nepagailėsiu tamstai savo gyvasties! Mano svajonė!.. Mano džiaugsmas!..

PONIA

Taip tamsta ją įsimylėjęs?

RAIMUNDAS

Aš visą laiką tik ją viena gyvenu, meldžiuosi jai... Ir dabar... Oi..

PONIA

Ir dabar tamsta su ja čia matysies, kalbėsies. Ir, gal būt, net meilų žodelį iš jos išgirsi!.. Žinoma, aš neužtikrinu. Mat ji...

RAIMUNDAS

Kur ji? Greičiau! Susimildama, greičiau! Man plyš širdis, kol aš ją čia sulauksiu...

PONIA

Oi, oi, koks tamsta karštuolis. Mano laikais daug tokių vyrų būdavo. Aš net pajaunėjau į tamstą žiūrėdama. Ugnis, užsidegimas, riteriškumas, moters idealizavimas...

RAIMUNDAS

Kaip tamsta pasakei — moters idealizavimas? Ach, taip, taip... Moters idealizavimas, jos dievinimas ir pagaliau... O...

PONIA

Ir pagaliau meilės apoteozė.—Aš tuojau parašysiu tai tamstos pasirinktajai laiškeli, kad ji tuojau atvyktų. (*Sėda rašyti*)

RAIMUNDAS

Ir ji ateis? Tikrai ateis, kai gaus tamstos laišką?

PONIA

Po keletas minučių tamsta jau galėsi giedoti jai savo romantiškos širdies himną.

RAIMUNDAS

Aš vis dar netikiu. Nejaugi aš toks kvailas buvau, manydamas, kad ji... Greičiau, greičiau tamsta siųsk jai savo laišką! Aš sudegsiu jos belaukdamas...

PONIA

Laiškas netruks ją čia pakviesti. Aš norėčiau, kad tamsta dabar atliktum minėtą formalumą.

RAIMUNDAS

Formalumą? Kokį formalumą?

PONIA

Švelniau pasakius — mūsų salono tradiciją. Sumokėti man pažadėtą honorarą.

RAIMUNDAS

Honorarā? Ach, tiesa. Atsiprašau. Man visas galvoj kažkaip sumišo. Prašau. (*Mēta jai glēbi pinigus.*)

PONIA (*paima pinigus*)

Ačiū.

RAIMUNDAS

Ir ateis? Tikrai ateis?

PONIA

Dar nebūvo ne vieno atsitikimo, kad gavus mano laiškeli, būtu neatējusi pas tamstos draugu.

RAIMUNDAS

Pas mano draugu?

PONIA

Ji su ponu Gauru be galo, matyti, konfidencialuose santykiuose. Žinoma, tik dėl pinigų tur būt... — Atsiprašau, aš tuojau pasiūsiu jai laišką. (*Išėina.*)

RAIMUNDAS (*skausmingai*)

Viešpatie!.. Viešpatie!.. Ne, ne! Aš netikiu, netikiu! Čia kažkoks baisus pasityčiojimas... (*Nervingai vaikščioja po kambarį.*)

PONIA

Na ir meilė, na ir karštumas, na ir temperamentas! Nieku būdu iš pirmo pažiūrėjimo nebūčiau pasakiusi, kad tamsta gali taip mylėti moterį ir dar tik iš matymo pažįstamą.

RAIMUNDAS (*rodo į salę*)

Ten kažkas eina.

PONIA

Prašau šitu koridoriu eiti ir ten dešinėj pusėj tamsta rasi kambarį. (*Išlydi jį ir eina prie salės durų.*) A, ką aš matau. Prašau čionai.

(*Išėina Chichi.*)

3.

CHICHI

Labas vakaras. Taip sakant, chi.

PONIA

Senai, senai tamsta pas mus bebuvai. Ir raktas tur būt jau užrūdijo.

CHICHI (*pakelia aukštyn raktą*)

Chi. Kaip Sanctus Petrus! Visa istorija įvyko su tuo mano raktu.

PONIA

Tiesa? O kas gi atsitiko?

CHICHI

Aš ji vieną sykį užmiršau ant stalo ir mano žmona ji, chi, padavė mano įpėdiniams pažaisti, o šie išdykėliai bežaisdami paėmė ir įmetė ji į vonią, kai prausė jų mažą sesytę, ir chi — jis atsidadė net tam tikroji vietoj. Išlėta avarija!

PONIA

Koks tamsta juokdarys.

CHICHI

Chi! Geri juokai, mano gerbiama ponja. Tiek reikėjo man prisinervinti dėl mano amžinos draugės kišimosi mano asmens reikaluosna. Na ir gavo visi gerą pirtį už tą mano raktą. Chi.

PONIA

Nejau tamsta toks žiaurus? Nesitūkėjau.

CHICHI

Chi! Sakau aš jus visus peniu, dengiu, dieno-mis prakaitą lieju, dirbu kaip jautis, o jūs mano raktą nuo biuro pamazgosna mėtysite?!

PONIA

Ramiau, ramiau, tamsta. Iš tikrųjų, koks tamsta smarkus.

CHICHI

Chil Kur reikia, aš moku.

PONIA

Tamsta liksi čia?

CHICHI

Visam vakarui išsirengiau, nes prieš Velykas namie tikra bobų revoliucija. Ir susikalbėti su jomis negalima. Tik dulkina, čirškina, kepa...

PONIA (*atsidūsta*)

Prisimenu ir aš kitokias Velykas. Senai jau tas buvo.

CHICHI

Tai aš už skrybėlės ir chil

PONIA

Tamsta iš manęs ko nors reikalausį ar tiesiog savo kambarį?

CHICHI

Tik, chi, laiškutį pasiųsti tai žydraakei su ruda, tartum liepsnojančia galva.

PONIA

Oi, oi, man net nesmagu, kad pirmą sykį negalėsiu patenkinti tamstos noro.

CHICHI

Chil O kodėl?

PONIA

Toji tamstos žydraakė man pranešė, kad aš jos iki Velykų netrukdyčiau.

CHICHI

Chi?

PONIA

Ji paskutinę gavėnios savaitę norinti išpažinties priėti, pasimelsti ir bendrai ramiai pagyventi.

CHICHI

Chi! Tai kaip čia dabar bus? Tuomet tą juodžiukę, kuri, tartum gyvačiukas, raitosi apie kaklą.

PONIA

Gera! Aš tuojau jai pranešiu. (*Sėda rašyti.*)

CHICHI (*padeda jai poperinę ant stalo*)

Taip sakant, honoraras.

PONIA

Ačiū.

CHICHI

Galima į savo priprastą kertelę?

PONIA

Prašau. Ten ir tamstos juodžiukė tiesiai ateis pro anas duris.

CHICHI

Chi! Taip sakant — pasijauninti prieš Velykas... (*Išeina.*)

4.

PONIA (*įeina į koridorių*)

Tamsta! Prašau dabar čionai!

RAIMUNDAS (*įėjęs*)

Dar nėra?

PONIA

Oi, koks tamsta nekantrus. Atsiprašau. Aš tuojau sugrišiu. (*Išeina su parašytu laišku.*)

RAIMUNDAS (*žiūri pravėręs al-*

bumą)

Mano brangioji žmona!.. Kaip aš ją čia su-
tiksiu? Ką aš jai sakysiu?.. O!.. O!.. (*Vaikščioja
neramus.*)

PONIA (*sugrįžta atgal*)

Prašom nesikarščiuoti, neikvoti be reikalo
ugnies.

RAIMUNDAS

O, manyje perdaug jau tos ugnies! Tartum
šimtas miestų, baltos liepsnos apimtų, degte degtų
mano sujaudintoj krūtinėj...

PONIA

Tamsta, matyti, esi poetas ar šiaip jau koks
artistas?

RAIMUNDAS

Iki šiol aš dirbau šventus angelus, bet dabar
jau pradėsiu lipdyti velnius. O, kokį aš gražų vel-
nią nukalsiu. Tokį išdidžiai ir viliojančiai nuodė-
mingą...

PONIA (*traukiasi nuo jo*)

Ką jis čia kalba?

RAIMUNDAS

Tamsta nesibaidyk manęs. Aš esu labai ramus
žmogus. Tik dabar mano širdį degina konjakas,
kurio aš, ten radęs kambary, net pusė bonkos iš-
verčiau, norėdamas drąsiau pažvelgti į akis savo
laukiamai svajonei.—Ar negalima čia bus padaryti
mažiau šviesos prieš mano karalaitės atėjimą?

PONIA

Tamsta pasuksi va šitą spragtuką ir visas
kambarys paskęs tartum aušros prieblando. (*Pa-
rodo kaip padaryti.*) Matai, tamsta, kaip paslaptinga.

RAIMUNDAS

Puiku, labai puiku! Mes čia kaip Romeo ir Džuljeta susitiksimė.

PONIA

Gal tamsta kaukę norėtum užsidėti? (*Rodo jam kaukę.*)

RAIMUNDAS

Gerai! Labai gerai! (*Paima kaukę.*)

PONIA

Čia pas mus kaukėti ponai kai kada įvairiausių šposų prikrečia. Kai ima vaidinti Pajacus, Ottelas...

RAIMUNDAS

Pajacus? Ne, aš nenoriu būti pajacas! Ir Romeo nenoriu! Aš busiu Ottelo! Taip, būtinai Ottelo! Tegu ji žino, kad tikra meilė visuomet yra pavydi...

PONIA

Tamstos draugas ponas Gauras irgi mėgsta kaukę dėvėti.

RAIMUNDAS

Taip? Puiku! Labai puiku! Aš ją paerzinsiu. Tegu ji paskum sulygins mano širdį su Gauro širdžia, katra jų geriau moka mylėti.

PONIA

Tsi! Čia kažkas eina.

RAIMUNDAS

Gal ji?

PONIA

Ne. Ji ne pro čia ateis. [Čia taip kažkas. Prasom į savo kambarį.

RAIMUNDAS

Aš — Ottelo! Cha cha... (*Išeina.*)

5.

PONIA (*atidaro duris*)

Ponia Gaurienė? Kokiu būdu tamsta čia atėjai?

GAURIENĖ

Nesistebėk, ponja. Aš viską žinau, viską. Dievo Motina Sopulingoji...

PONIA

Kas atsitiko? Nelaimė kokia?

GAURIENĖ

Viešpatie Jėzau Kristau... Man net plaukai stojasi ant galvos... Bet aš dar netikiu. Tai negalimas dalykas...

PONIA

Kas negalimas dalykas?

GAURIENĖ

Kad toks dievobaimingas, maldingas žmogus būtų praliejęs kraują...

PONIA

Kas? Kam praliejo kraują?

GAURIENĖ

Ne, ne... Aš dar pati netikiu tos mergaitės žodžiais...

PONIA

Kokios mergaitės? Ką čia tamsta kalbi?

GAURIENĖ

Man reikia vyrą matyti... Greičiau, ponja, man mano vyrą..

PONIA

Jo čia nėra.

GAURIENĖ

Man tikrai pranešė, kad jis čia.

PONIA

Buvo, bet dabar nėra.

GAURIENĖ

Aš vos gyva belikau, išgirdus tokį baisų dalyką...

PONIA

Prašau sėsti ir papasakoti, kaip reikiant.

GAURIENĖ

Ne, ne... Man reikia vyrą surasti.

PONIA

Jis sakė pas kunigą rektorių eisiąs. Bet pasakyk, tamsta, kas atsitiko?

GAURIENĖ

Ne, ne... Aš tik jam turiu pasakyti... Dievo Motina Sopulingoji... (*Eina koridoriaus durų link.*)

PONIA

Kur tamsta eini? Čionai išėjimas.

GAURIENĖ

Viešpatiel.. Viešpatiel.. (*Verkdama išeina.*)

PONIA

Kažkas negera, matyti, atsitiko. Kaip čia man sužinoti?

(*Ieina Raimundas.*)

6.

RAIMUNDAS (*be kaukės*)

Gal būt ji neateis?

PONIA

Palauk, palauk, tamsta!

RAIMUNDAS (*sau*)

O, kad ji neateitų!

PONIA

Aš tuo jau... (*Skubiai išeina.*)

RAIMUNDAS (*sumažina šviesą*)

Aušrai brėkstant susitikome ir aušros šviesoje, nors ir dirbtinoje, persiskirsime. (*Vaikščioja.*) Nejau aš visai jau ramus? Stebėtinai greitai žmogus apsipranta su didžiausia savo nelaime. — Del visko vis delto užsidėsiu kaukę. Nors paskutinę valandą pabūsiu Ottelo. Aš — Ottelol Cha cha... (*Išėina iš savo kambarį pasiimti kaukės.*)

(*Tuo metu pro kažkurias duris įeina Dalia.*)

7.

DALIA

Jis ten jau manęs laukia!.. (*Rodo į duris, pro kurias išėjo jos vyras.*) Gana to baisaus melo, tos šlykštybės, tos nebepakenčiamos padėties... (*Išsiima brauningą ir eina durų link.*)

RAIMUNDAS (*įeina su kauke ant veido ir sustingsta vienoj vietoj*)

Ji...

DALIA

Labas, mano meiluži.

RAIMUNDAS (*tiesia į ją savo rankas*).

DALIA

Žiūrėkite, dar kaukę užsidėjo. Kam ji tau reikalinga? Juk tu visuomet kaukę nešioji...

RAIMUNDAS (*tyliai*)

Brangiojil..

DALIA

Ką tu čia vaidini? Mesk savo kaukę ir būk toks, koks esi. Aš šiandie visai trumpai čia būsiu.

RAIMUNDAS

Angele...

DALIA

Tu čia rengiesi sau meilės puotą kelti, o tave
iau tyko baisi bausmė. Girdi? Tavęs policija ieško.
Bet aš neleisiu, kad tu papasakotum tą baisų pur-
vą, į kurį mes su tavim įbridome. Geriau mirtis,
negu gėda... (*Pakelia brauningą.*)

RAIMUNDAS

Tu tiesą sakai. Geriau mirtis, negu tokia gėda.
Šauk!

DALIA

Ką? Kas tamsta esi?

RAIMUNDAS

Ar tau ne vistiek, prostitute?

DALIA

A, aš prostitutėl.. Tu tiesą sakai, kad man vis-
tiek. Jeigu ne tu, tai kitas toks pat. Jeigu tu mane
vadini prostitute, tur būt žinai... Tat — mirk! (*Iššau-
na į jį.*)

RAIMUNDAS (*išbiebia daugiau žvis-
sos ir numeta kaukę*)

Cha cha... Mano angelas!..

DALIA

Ką?! Arnail Arnail Ar aš tavęs nesužeidžiau?

RAIMUNDAS

Šalin!

DALIA

Arnail Arnail

RAIMUNDAS

Sudievi!

DALIA

Arnail (*Puola prie jo.*)

RAIMUNDAS (*atstumia ją*)

Sakau — šalin!

DALIA

O, Dievel.. (*Puola ant kelių.*)

RAIMUNDAS (*susiėmęs galvą išbėga*).

DALIA

Arnail.. (*Ima graižyti rankas, spausti sau galvą, plėžyti krūtinę*)

CHICHI (*kuris jau anksčiau stovėjo tarpdury*)

Chil (*Žiūri į ją.*)

PONIA

Mano brangioji.. (*Nori ją nuraminti.*)

DALIA

Atstokite, atstokite nuo manęs!.. (*Pagriebia nuo žemės brauningą.*)

CHICHI

Chil (*Išdumia iš kambario.*)

PONIA (*ėrgi išbėga*).

DALIA

O, kur man dabar dėtis? Kur man dabar dėtis?
A, žinau, žinau! Pas kunigą rektorių... (*Išbėga.*)

(*Į kambarį, vienas po vienas dūris, antras pro kitas, sugrįžta Chichi ir Ponia.*)

PENKTAS VEIKSMAS.

Kambarys. Pro didelės plačiai atdaras duris matyti skulptoriaus dirbtuvė, kurioj stovi angelo statula, mėnulio šviesos nušerta. Gaudžia Velykų varpai.

1.

BEATRISA (*klūpo pirmame kambary*)

Gerasai Dieve, pasigailėk jos ir mūsų visų. Padaryk taip, kad ji sugrįžtų... (*lyliai meldžiasi.*)

RAIMUNDAS (*prieina prie statulos, pastovi valandėlę prie jos ir paskum, pagriebęs kūjį, sudaužo ją.*)

BEATRISA (*išgirdus dūžį išsi-gąsta ir, pamatiusi, kad skulptorius daužo savo an-gelą, vėl atsiklaupia ir dar karščiau ima melstis.*)

RAIMUNDAS (*prieina prie jos*)

Kodel tu neini į bažnyčią?

BEATRISA

Aš laukiu.

RAIMUNDAS

Lauki?

BEATRISA

Taip.

RAIMUNDAS

Tu manai, kad ji pareis?

BEATRISA

Aš visą naktį už ją meldžiausi ir esu tikra, kad Dievas išklausė mano maldos.

RAIMUNDAS

Melskis. Tokių, kaip tu, Dievas visuomet išklauso. Aš nemoku, negaliu melstis.

BEATRISA

Tamsta angelą sudaužei.

RAIMUNDAS

Angelą... (*Karčiai nusišypso.*) Jau mes savo angelo, Beatrisa, nebeturime.

BEATRISA (*šluostosi akis*)

Nekalbėk, tamsta, taip. Ji pareis. Būtinai pareis.

RAIMUNDAS

Aš eisiu pasivaikščioti. Gal būt ją sutiksiu kur nors gatvėj. Man dar būtinai reikia ją pamatyti.

BEATRISA

Dieve, Dieve!..

RAIMUNDAS (*pabučiuoja ją į galvą ir išeina*).

BEATRISA (*vėl atsiklaupia ir, rankas sudejusi, karštai meldžiasi*).

(*Po geros pauzos įeina Gauras.*)

2.

GAURAS (*tyliai apsidairo ir eina prie besimeldžiančios Beatrisos ir tuo metu varpai liauja gaudė*)

Beatrisa!

BEATRISA (*atsigręžta ir, pamatiusi Gaurą, išsigąsta*)

Al..

GAURAS

Nebijok, nebijok manęs!

BEATRISA (*nubėga į kertą ir*

visa virpa)

Žmogžudys...

GAURAS

Nerėkl! Aš tau nieko nedarysiu.

BEATRISA

Neik, neik prie manęs! (*Bėga.*)

GAURAS (*pagriebia ją už*

rankos)

Palauk!

BEATRISA

Nežudyk, nežudyk manęs!..

GAURAS

Sakau — nebijok! Man visai nėra reikalo tave žudyti. Aš ieškau skulptorienės.

BEATRISA

Jos nėra namie.

GAURAS

O kur gi ji yra?

BEATRISA

Aš nežinau. Mes visi nežinome, kur ji dinga.

GAURAS

Jeigu aš nebesuspėsiu jos pamatyti, pasakyk jai, kad aš buvau atėjęs atsisveikinti... atsiprašyti jos...

BEATRISA

Tamsta išvažiuoji?

GAURAS

Išvažiuoju.

BEATRISA

Laimingos tamstai kelionės.

GAURAS

Laimingos kelionės... Cha cha... Gera kelionė,
iš kurios niekas nebegrižta... (*Umas.*) Tu, tu mane
pražudeil.. Hū!.. Aš tavel.. (*Sviedžia ją per kambarį.*)

BEATRISA

Jezus Marija!.. (*Klūpo rankas sūdėjusi.*)

GAURAS (*kaško ieško kišenėse*)

Kur gi aš padėjau? Ach, čia...

BEATRISA

Sveika Marija, Šventoji Mergele...

GAURAS (*išsiima pinigine*)

Gal būt jum su skulptoriene teks skurdžiai gy-
venti. Aš jum paliksiu pinigų. (*Duoda ją saują po-
pieriui.*)

BEATRISA

Tamsta man pinigų duodi?

GAURAS

Imk!

BEATRISA

Ne. Aš negaliu iš tamstos jų priimti.

GAURAS

Skulptorienei atiduosi.

BEATRISA

Ir ji neims. — Apsaugok mus Dieve...

GAURAS (*piktai*)

Tu dar, kvailute, mane kankinsi! Sakau — imk
tai ir — imk! O tai aš...

(*Kaškas beldžiasi durysna.*)

BEATRISA (*bėga atidaryti.*)

GAURAS (*padeda ant stalo*

pinigus).

BEATRISA (*atidariusi duris*)

Yra. Prašau įeiti.

(*Įeina du vyrai, civiliai pasirėdę.*)

3.

1 VYRAS (*Gaurui*)

Tamsta areštuotas.

GAURAS

Ką?

2 VYRAS

Štai orderis. (*Rodo jam raštą.*)

GAURAS

Taip? Bet aš dar geresnį turiu orderį. (*Išsitraukia brauningą ir nori nusišauti.*)

1 VYRAS (*pagriebia iš jo brauningą ir atstato į jį*)

Prašau rankas!

2 VYRAS (*surakina Gaurui rankas*)

Šitaip geriausiai bus... (*Beatrisai.*) Matote, kaip puikul

BEATRISA (*ašaroja*).

2 VYRAS

Ko čia verkti? Tamsta gerą darbą padarei, kad išdavei žmogžudį (*Gaurui.*) Marš!

GAURAS (*stovi kaip negyvas*).

1 VYRAS

Prašau eiti su mumis.

GAURAS (*pasipurto visas*)

Aa!.. (*Padjęs kiek atsigrižta į Beatrisą.*) Pasa-
kyk ponui skulptoriui, kad jo žmona..

1 VYRAS

Keliaukime! Netrukus ims žmonės eiti iš bažnyčios, o mes čia su tokia procesija.

GAURAS

Uū!.. (*Skaudžiai atsidūsta.*) Nejau jūs negalite manęs už gerą atlyginimą paleisti į keturias pasaulio puses?

2 VYRAS (*stumsteli į jį*)

Marš!

(*Tuo metu įeina Ponja ir Chichi.*)

4.

PONIA

Mes atsiprašome. Ar nėra čia?.. A, gi šit.. (*Eina prie Gauro.*) Ką? Jau?.. (*Atsipeikėjusi.*) Nesitikėjau, nesitikėjau!..

CHICHI

Chil (*Eina atopakaliu.*)

2 VYRAS (*Chichi*)

Nė iš vietos!

CHICHI

Chi. (*Stovi išsigandęs.*)

PONIA (*agentams*)

Gerbiami ponai, kaipgi dabar bus su mano pinigais?

1 VYRAS

Kokiais pinigais?

PONIA

Ogi kurie man priklauso iš šito žmogžudžio. Štai liudininkas. (*Rodo į Chichi.*)

GAURAS

Štai tau mano pinigai! (*Sužvangina raktuvais*)
Che che... Girdi, kaip žvanga?

CHICHI

Chi... (*Snairuoja į duris.*)

2 VYRAS

Pasakyta nė iš vietos!

PONIA (*Gaurui*)

Aš apgavikė, o pats su kruvinomis rankomis vaikščioja. Kas man dabar atiduos mano pinigus? Girdi?

GAURAS (*piktai juokiasi*)

Kokia tamsta kvaila. Ar man dabar rūpi pinigai. Žiūrėk! (*Ištiesia rankas.*) Matai? (*Agentams.*) Paimkite ir ją draugel Mes su ja turime dar daug nebaigtų bendrų reikalų...

PONIA (*agentams*)

Ponai, aš esu gerai išauklėta ir dora moteris.. Štai liudininkas... (*Rodo į Chichį.*)

CHICHI (*neramus dairosi*).

GAURAS

Imkite, imkite! Aš jums tiek papasakosiu gražių dalykų apie ją, kad jūs net išsižiosite. Tai „Džiaugsmo Valandos“ namų šeimininkė.

PONIA

Ponai, neklausykite žmogžudžių! Aš...

2 VYRAS (*Poniai*)

Nė žodžių! (*Gaurui.*) Kokių „Džiaugsmo Valandos“ namų?

GAURAS

Tokios slaptos įstaigos, kurioj už pinigus viską galima daryti.

2 VYRAS

AI

PONIA

Ponail..

2 VYRAS

Užteks kalbėtis! (*Pastato įą žalia Gauro.*) O šis?
(*Rodo į Chichi.*)

CHICHI

Chi... Pater noster... Omnipotens Deus...

2 VYRAS

Kas tamsta esi?

CHICHI

Chi... Aš... aš... (*Sau.*) Immaculata Virgo Maria...

GAURAS

Tai kažkoks dvasininkas, išmainęs Dievo auku-
rą ant moters širdies liepsnos. Jis dabar — homo
sapiens! Šeškas, be paliovos tykojantis vištas! Cha
Cha. Kodel negiedi: „Asperge me Domine“? Šam-
pano, moterų ir muzikos! Klausyk, koks jazbandas...
(*Sušvangina raktuvais.*) Cha cha...

1 VYRAS (*Gaurui*)

Prašau nutilti!

2 VYRAS (*Chichi*)

Kas gi pagaliau tamsta esi?

CHICHI

Chi... (*Duoda kažkokį raštą.*) Čia parašyta...

PONIA

Nelieskite jo. Jis tik padėjo man ieškoti šito
žmogžudžio.

2 VYRAS (*kažką, pasako savo
draugui ir paskum gražina Chichi raštą; kaliniams*)
Keliaukime!

PONIA

Ponail.. Ponail.. Argi galima taip?.. Nei iš šio
nei iš to suimti nekaltą moterį..

2 VYRAS

Prašau! Paskum išaiškinsime.

CHICHI (*irgi drauge eina*)

Chi.

2 VYRAS

Tamsta kur? (*Sulaiko jį.*)

(*Agentai varosi Gaurą su Ponia ir tarpdury susitinka su kunigu rektorium ir skulptoriene.*)

5.

Kun. ROBERTAS

Aleliujal

DALIA

Beatrisal (*Puola prie jos ir apkabina ją.*)

PONIA

Kunigel.. Mane, nekaltą, dorą moteriškėl..

Kun. ROBERTAS (*Gaurui*)

Argi aš kada nors pamaniau, kad teks man pamatyti tamstą sukaustytą...

GAURAS

Ol.. Man širdis plyš... (*Puolą ant kelių.*)

Kun. ROBERTAS

Muškis į krūtinę abiem rankom ir sakyk: mea culpa!

GAURAS

Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa...

Kun. ROBERTAS

Te Dievas tau atleiddžia. In nomine patris... (*Žegnoja jį.*)

CHICHI (*irgi žegnojasi*).

2 VYRAS (*Kunigui*)

Atsiprašau. Mes turime eiti.

GAURAS (*Daliai*)

Ponia, atleisk man... Kunige, paguosk mano žmoną, vaikus... Ol..

Kun. ROBERTAS

Pax tecum, pax tecum.

1 VYRAS

Užteks!

2 VYRAS

Prašau eiti! (*Išsivaro kalinius.*)

Kun. ROBERTAS (*ištydi juos žegnodamas*)

In nomine...

(*Valandėlę gili tylą.*)

CHICHI (*visai netikėtai*)

Chil

VISI (*žiūri į jį*).

CHICHI (*patrina akis, pačiu-
pinėja galvą, pajudina rankas, kojas*)

Chil (*Žemai pasilenkia.*) Aleliuja! (*Dar kartą
linkteli ir išeina.*)

6.

Kun. ROBERTAS (*eina prie likusių
moterų*)

Na, matai, mano brangioji. Dievas nebeiškentė:
pakėlė savo rykštę ir nubaudė tą vilką avies kaily.

DALIA

Tebūnie jam gailestingas Dievas, bet aš iki
mirties savo širdy nešiosiu įtam savo budeliui bai-

sų prakeikimą. Kunige... (*Prisiglaudžia prie jo ir tyliai verkia.*)

Kun. ROBERTAS

Nurimk, mano brangioji... (*Glosto įą.*) Dabar viskas bus gerai... Sugrįš Arnas ir...

DALIA

Kunigel.. Kaip aš jam pažvelgsiu akysna?..

Kun. ROBERTAS

Juk tavo sąžinė gryna? Tu man visas savo nuodėmes išpažinai?

DALIA

Visas.

Kun. ROBERTAS

Tai ko tu nerimauji? Kas turi gryną sąžinę, tas visiems ramiai žiūri akysna. O Arnas geras, protingas vyras.

BEATRISA (*nuo lango eidama*)

Pareinal

DALIA

Arnas?

BEATRISA

Taipl

Kun. ROBERTAS

Na ir gerai.

DALIA (*nerimaudama*)

Kunigel.. Aš negaliu!.. Aš kol kas išelsiu..

Kun. ROBERTAS

Gera! mano miela. Gali išeiti. Aš jį paruošiu.

DALIA (*skubiai išeina į dirbluvę*).

Kun. ROBERTAS

Ir tu, Beatrisa, išeik. Paruošk mums velykas.

BEATRISA (*išeina pro kitas duris*).

Kun. ROBERTAS (*išsišluosto akinius, pasitaiso rūbus ir laukia*).

(*Ieina Raimundas.*)

7.

RAIMUNDAS

Tamsta čia? Aš maniau, kad dar bažnyčioj.
(*Kažkaip neramiai, bet tyliai.*) Gerai, labai gerai,
kad tamsta atėjai.

Kun. ROBERTAS

Na, Aleliuja! (*Pabučiuoja jį.*)

RAIMUNDAS

Tamsta!.. Rektoriau!..

Kun. ROBERTAS

Ką, mano mielas?

RAIMUNDAS

Mūsų angelas nuodėmingas!..

Kun. ROBERTAS

Aš žinau. Viską žinau. Todel ir atėjau.

RAIMUNDAS

Ir mes ją angelu vadinomel..

Kun. ROBERTAS

Taip. Vadinome ir... vadinsime.

RAIMUNDAS

Kunige, aš nerandu sau vietos! Mano širdy vis-
sas perversmas! Man dabar visas pasaulis kitajp

atrodo! Aš, slankiodamas gatvėmis, klausiau Velykų varpų ir jie mano širdy aidėjo kaip baisus pasityčiojimas iš žmogaus gyvenimo, kupino apgaulės, monų, nuodingo melo! Juk aš taip ją mylėjau! O jil.. Kas, kas gi, pagaliau, yra moteris? Ol..

Kun. ROBERTAS

Leisk man atsakyti į tavo klausimą. Kiekviena moteris savo prigimtimi tikrai yra skirta būti vyrui angelu... Bet...

RAIMUNDAS

Neminėk, neminėk man, tamsta, angelų! Aš dabar tik apie velnius galvoju. O, kokį aš gražų velnią nulipdysiu moters pavydale...

Kun. ROBERTAS

Palauk, palauk, mano mielas. Leisk man baigti savo mintį.

RAIMUNDAS

Prašau. Man vistiek dabar.

Kun. ROBERTAS

Juk tu pats žinai, kaip vyrai elgiasi su moterimi. Jie pirma iškelia ją padangėsna ir, ten ją apsvaiginę, apgrobia jos brangius papuošalus ir pasakum pastato ją prie gėdos stulpo ir pasigerėdami spiaudo jai į veidą, vadina ją niekše, prostitute...

RAIMUNDAS

Kunige rektoriau! Aš tamstą suprantu. Tamsta, mat, esi labai geras žmogus. Bet kalbėti čia man dabar pamokslus... Atsiprašau... Ne man dabar spręsti moterų ir vyrų santykių problemą... Juk tamsta labai gerai žinai, kad aš savo žmonai nieknieku nesu nusidėjęs...

Kun. ROBERTAS

Tu, mano mielas, nusidėjai tuo, kad nekovojai prieš tą moterų padėtį, kurion ją pastatė vyrų su-

galvoti moralybės dėsniai... Mums, vyrams, viskas-leista, o moteriai — ji turi būti šventa, kad būtų ką gundyti nusidėti. Pasakyk, kur čia yra nors laišelis teisėtumo arba ir tos pačios moralybės?

RAIMUNDAS

Aš tamstos visai nesuprantu, kuriems galams čia tamsta man visa tai pasakoji? Aš tik viena šiandie žinau, kad mano žmona, geriausioji pasauly moteris, yra niekšė, paleistuvė, nes ji vagėla bėgiojo iš mano grožio rūmų į kažkokią lindynę. Ji man melavo, begėdiškai mane apgaudinėjol... Čia jokia filosofija nieko nebepadės, nes faktai patys už save kalba. Užteks, kunige, apie tai kalbėti. Aš iš savo gyvenimo knygos išraunu šitą negražų lapą ir metu jį po kojų...

Kun. ROBERTAS

Bet ar tu žinai, kodėl tavo žmona lankė tą lindynę? Ar tu savo mylimos žmonos paklausai, pa matęs ją tame klube, kokių būdu ji ten atairado?

RAIMUNDAS

Cha cha... Aš su prostitutėmis nemoku kalbėti.

Kun. ROBERTAS

Nekalbėk, nekalbėk taip! Ji ne prostitutė, bet tavo ir kitų vyriškių auka.

RAIMUNDAS

Mano? Cha cha...

Kun. ROBERTAS

Tavo todėl, kad ji tave myli, o kitų todėl, kad jie jos trokšta.

RAIMUNDAS

Na ir tegu ima ją. Ji man nereikalinga.

Kun. ROBERTAS

Palauk, palauk, mano mielas. Aš tau viską pa-

sakysiu. Tavo žmona, bijodama tau pasakyti, kad ji, dar tavęs nepažindama, mylėjusi kitą vyriškį...

RAIMUNDAS

Ką tamsta sakai?

Kun. ROBERTAS

Kad ji, dar tavęs nepažindama, mylėjusi ir net gyvenusi su kitu vyriškiu...

RAIMUNDAS (*kaip griausmas*)

Gyvenusi?! (*Bėgioja po kambarį.*) Cha cha...
Mano angelas... Cha cha...

Kun. ROBERTAS

Matai, matai, mano mielas...

RAIMUNDAS

Ol.. (*Vaikščioja susijaudinęs.*)

Kun. ROBERTAS

Ar ji neturėjo teisės taip elgtis, bijodama netekti savo brangaus vyro?

RAIMUNDAS

Ol! Aš dabar viską suprantu! Man viskas pasidarė aišku! Vadinasi, ji tikrai tokia... Ir aš dar jos raudu savo širdy, ilgtuosi...

Kun. ROBERTAS

Na, matai, matai. Net ir tu taip išauklėtas.

RAIMUNDAS

O, kodėl ji manęs nenušovė toj lindynėj!

Kun. ROBERTAS

Bet ar tu žinai, kodėl ji pametė tą kompozitorių?

RAIMUNDAS

Kompozitorių? Kokį kompozitorių? Aš jį vienu mostu...

Kun. ROBERTAS

Jo jau nebėra šiame pasauly.

RAIMUNDAS

Dabar aš viską suprantu. Bet man nė truputėlio nuo to nelengviau.

Kun. ROBERTAS

Ji tą kompozitorių pametė todėl, kad jis, kalbėdamas jai apie meilę, turėjo dar kitų moterų.

RAIMUNDAS

Kas man rūpi...

Kun. ROBERTAS

O tas mūsų turtuolis, tas vilkas avies kaily, kažkokiu būdu sužinojęs tavo žmonos slepiamą praeitį, paėmė ją savo rankosna ir kankino ją kaip Liucipierius.

RAIMUNDAS

Ką? Tas pavyzdingas šeimynos tėvas, tas bažnyčios šulias?

Kun. ROBERTAS

Ir aš taip maniau. Man dabar net gėda.

RAIMUNDAS

Tas mano nuolatinis svečias! Aš pasiūsiu! Aš nebeiškęsiu! Aš tuojau pas jį einu ir...

Kun. ROBERTAS

Ji jau surakintą nuvedė į kalėjimą.

RAIMUNDAS

O! Kas čia už mano pečių darės!.. Kas čia darės!.. Ir aš...

Kun. ROBERTAS

Tik pamanyk, ką tavo žmona turėjo pergyventi: visa širdžia mylėti savo vyrą ir vaikščioti pas kitą...

RAIMUNDAS

Kodel gi ji man né žodžio?

Kun. ROBERTAS

Bijojo, nes tu būtum nustojęs ją mylėti. Aš pats girdėjau, kaip tu vieną sykį išsireiškai tuo klausimu.

RAIMUNDAS

Aš nebegaliu... nebegaliu... Ką man daryti?... Aš turiu ją surasti... pamatyti ją... pakalbėti su ja...
(Eina.)

Kun. ROBERTAS

Kur, mano mielas?

RAIMUNDAS

Man reikia dar nors vieną sykį į ją žvilgtelti... O!.

Kun. ROBERTAS

Ir gerai padarysi... O dabar pasakyk man, kaip mano angelas?

RAIMUNDAS

Angelas?.. Aš jį šiandie gaudžiant Velykų varpams sudaužiau. Mano dirbtuvėj tik jo skeveldros beliko.

Kun. ROBERTAS

Ne tiesa. Tu tik šiandie pamatysi, kokį tu gražų angelą turi. (Atidaro duris į dirbtuvę.)

RAIMUNDAS

Ką?!

(Matyti klūpanti ant kelių skulpturienė, užsimatusi ant pečių angelo apsiaustą. Pro langą ant jos liejasi patekėjusios saulės spinduliai.)

Kun. ROBERTAS

Matai?

RAIMUNDAS (*nustebęs žiūri*)
Jil.. Mano angelas!.. (*Pamąži eina prie jos.*)

(*leina Beatrisa.*)

8.

BEATRISA (*žiūri nušvytusi*)
Dieve... (*Paima nuo stalo Gauro paliktus pini-
gus ir eina prie kunigo.*)

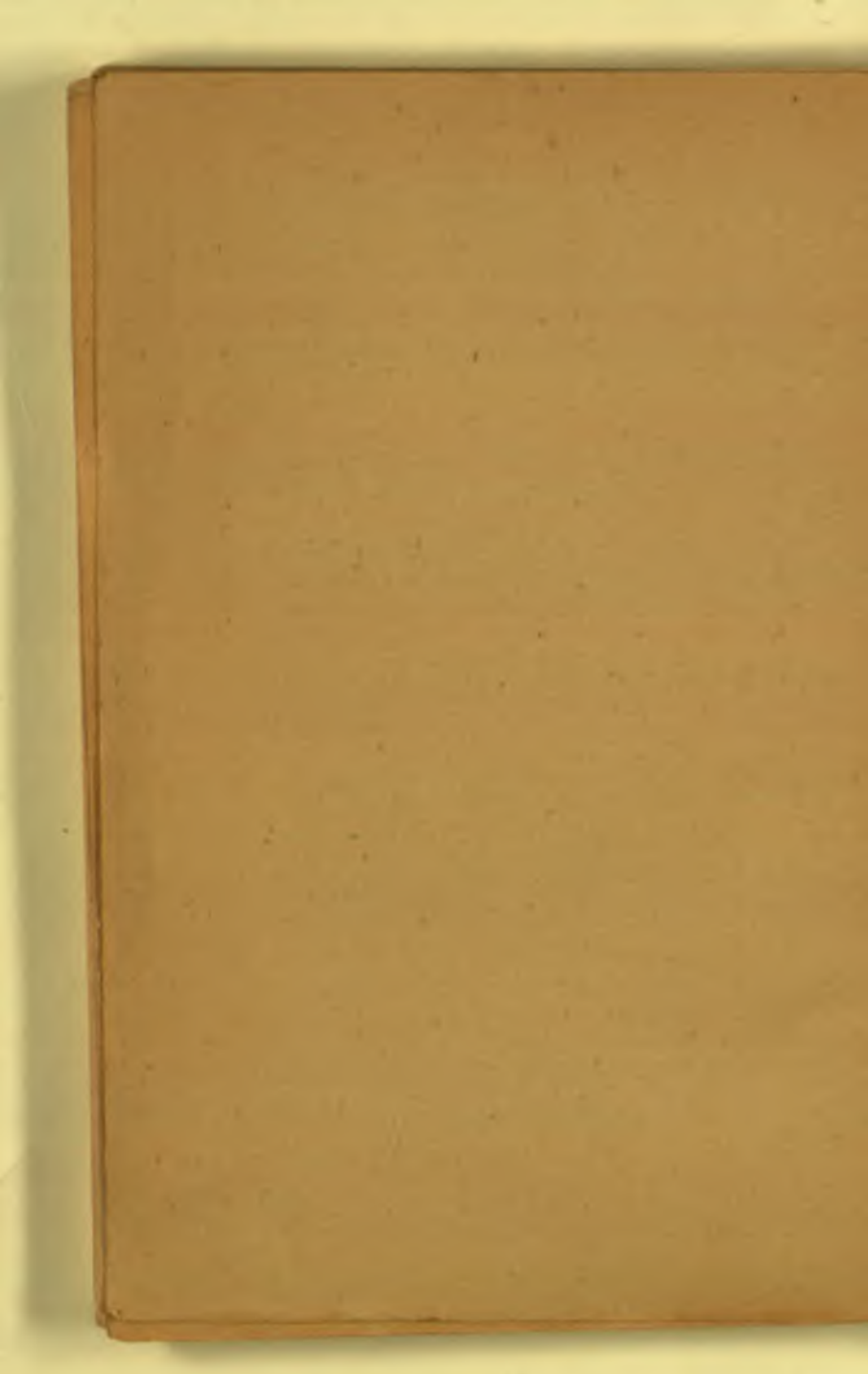
Kun. ROBERTAS
Resurexit lux in cordel

RAIMUNDAS (*staiga sustoja ir
stovi*).

DALIA (*pamąžl eina iš dirb-
tuvės*)

Arnail.. Arnail..

Galas.

734828
m. 18
- 8 -

A 392
A 927
L. arch.

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

000639972

Kaina 2 lit. 50 ct.